

Дневникъ

(стенографически)

на

X^{то} Обикновено Народно Събрание

(първа редовна сесия)

XXXIX заседание, сряда, 11-й декемврий 1899 год.

(Отворено въ 3 часътъ слѣдъ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя Жечо А. Бакаловъ.)

Прѣдсѣдателъ: (Звъни.) Засѣданието се отваря.

Секретарьтъ г. Кръстанъ Доцевъ ще прочете списъка на г. г. прѣдставителитѣ.

Секретарь Кръстанъ Доцевъ: (Прочита списъка.)

Отсъствуватъ г. г. прѣдставителитѣ: Атанасъ А. Буровъ, Алекси Бояджийски, Владимиръ Недѣлевъ, Димитъръ Грековъ, Д-ръ Константинъ Стоиловъ, Димитъръ Петковъ, Драганъ Цанковъ, Д-ръ Стоинъ Даневъ, Иванъ Г. Поповъ, Милашъ Макавѣевъ, Младенъ Ивановъ, Михаилъ Калъшовъ, Никифоръ Влаевъ, Ненко Храновъ, Никола Йонковъ-Владкинъ, Симеонъ Ив. Казанджиевъ, Станю Ранделовъ, Сабри-Бей Салимовъ и Тодоръ Мирковичъ.

Прѣдсѣдателъ: Отъ 163 народни прѣдставители отсъствуватъ 19, а присъствуватъ 144; има, значи, нужното число прѣдставители, за да може Събранието да пристъпи къмъ дневния редъ.

Прѣди да пристъпимъ къмъ дневния редъ, моля секретаря г. Д-ръ Нейова да прочете съкратения протоколъ отъ вчерашното заседание.

Секретарь Д-ръ Йорданъ Ц. Нейовъ: (Прочита съкратения протоколъ отъ XXXVIII-то заседание.)

Прѣдсѣдателъ: Желаетъ ли никой да направи бѣлѣжка върху прочетения протоколъ? (Никой не се обажда.) Тѣй като никой не иска думата, протоколътъ се приема за вѣренъ и точенъ.

Прѣди да пристъпимъ къмъ дневния редъ, има да направимъ слѣдующитѣ съобщения.

Постъпило е, отъ Министерството на Търговията и Земледѣлието, прѣдложение за уредбата на оризосѣянето. Слѣдъ като се напечата и раздаде ще се тури на дневенъ редъ.

Отъ сѣщото министерство е постъпилъ законопроектъ за закриване на двѣ отъ тритѣ сръдни земледѣлчески училища.

Отъ сѣщото министерство — законопроектъ за допълнение и измѣнение Закона за принудената индустрия.

Отъ Министерството на Финанситѣ е постъпилъ законопроектъ за врѣмешната върхшина върху данъцитѣ на занятията, сградитѣ и патентитѣ за продаване пития и тютюня.

Отъ Министерството на Внѣшнитѣ Работи е постъпилъ законопроектъ за прибавление къмъ чл. 69-й отъ Закона за окръжнитѣ съвѣти нова алинея.

Отъ Министерството на Търговията и Земледѣлието — законопроектъ за разработване на меритѣ.

Всички тия законопроекти ще бѣдѣтъ раздадени и поставени за първо четене на дневния редъ за идущето заседание.

Пристъпиме къмъ дневния редъ. На дневенъ редъ за денешното заседание имаме докладване на разни прошения.

Моля докладчика да заеме мѣстото си и да докладва прошенията.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Жителитѣ на с. с. Дуванджиларъ, Кадемлеръ, Баашларъ, Велетлеръ, Топузларъ, Каджъръ-Спахъ, Хасанъ-Кечилеръ, Османларъ и Ени-Овлу, Османъ-Пазарска околия, заявяватъ съ едно прошение, че по причина на сушата не сѣ имали възможность да исплатятъ данъцитѣ си за тази година. При все това, обаче, тамошниятъ финансовъ бирникъ постъпилъ съвършено неправилно и незаконно, като секвестиралъ движимитѣ и недвижими имоти на селянитѣ и искалъ да ги продава, за да удовлетвори държавното съкровище. Затова, молятъ

распореджането на Народното Собрание да се спре тая несправедлива мърка, която бирникът е взелъ спрямо тяхъ.

Комисията взе решение: да се прати това прошение на г. Министра на Финансите да вземе най-бързи мѣрки, за удовлетворение молбата на тия общини отъ Османъ-Пазарската околия.

Божилъ Райновъ: Г-да народни прѣдставители! На всички е извѣстно, че миналогодишната суша опрости най-много земледѣлцитѣ и въ миналата извънредна сесия се взехъ различни мѣрки, за да имъ се помогне. Между друго, съставихъ се комисии, които да отидѣтъ да опрѣдѣлятъ загубитѣ на земледѣлцитѣ и, слѣдъ туй, давахъ се инструкции, че ако надминѣтъ повече отъ 80%, да се правятъ нѣкои опрощавания, нѣкои улеснения и още задѣлжаваше се правителството да имъ даде помощъ въ пари отъ земледѣлческитѣ каси. Трѣбва да признаемъ, че нито едно отъ тия мѣропріятия не се приложи въ дѣйствиe. Екзекутивното събиране на данѣцитѣ продължава. Комисіитѣ, които отидохъ да опрѣдѣляватъ загубитѣ, изпълнихъ най-недобросовѣстно своитѣ длѣжности. Между многото прошения, постѣпили въ комисіята, постѣпило е и това отъ 9 души кметове, които разказватъ, че финансовиятъ бирникъ, заедно съ други нѣкои комисари, оцѣнилъ загубитѣ отъ 2—49%, когато е извѣстно, че хората не можехъ да вземѣтъ даже поството сѣме. Независимо отъ това, че не сѣ били направени никакви отстъпки, финансовиятъ бирникъ, за да събере даждията за прѣзъ текущата година, въ послѣдно врѣме е секвестиралъ всичко, каквото е намѣрилъ, описалъ е имотитѣ и сега сѣ изложени на проданъ. Османъ-Пазарско се населява прѣимуществено отъ турци. Досега знае се, че турцитѣ сѣ едни отъ най-исправнитѣ данѣкоплатци, както и самитѣ просители казватъ въ заявлението си, че „ние до миналата година нѣмахме недобори.“ Слѣдователно, не заслужава да се прилага къмъ тѣхъ една такава екзекутивна мѣрка, за събирането на даждията отъ текущата година. Азъ познавамъ добръ тази околия и отъ частни свѣдѣния, които имамъ, идѣ да заявя на г. г. народнитѣ прѣдставители, че съ това прибрзано събиране на даждията за тази година, но такъвъ екзекутивенъ начинъ, криежтъ се други спекулативни облаги отъ страна на нѣкои и други граждани Османъ-Пазарци, които искатъ да се възползуватъ отъ това неспосно положение на земледѣлцитѣ, за да имъ купятъ всичко, каквото иматъ, безъ пари. И въ миналитѣ години, когато се е взело номонето прѣзъ 1889—1892 год., тѣзи хора сѣщо така сѣ били облагани съ много тежко помоне, вслѣдствие на което, споредъ статистиката за изселившитѣ се турци, вие ще видите, че прѣзъ тия години най-много сѣ изселили отъ тази околия, защото се обезземелватъ. Като ходатайствувамъ и азъ прѣдъ васъ, г-да прѣдставители, за да удовлетворите заявлението на общинскитѣ кметове, моля ви да вземете актъ отъ това прошение и още сега да помолите г. Министра на Финанситѣ, телеграфически да заповѣда на своитѣ бирници да спрѣтъ всѣкакво екзекутивно събиране на данѣцитѣ, защото по този начинъ се опрощаватъ земледѣлцитѣ много повече. Така щото, всѣкакви послѣдующи

помощи ще бждѣть съвършено бесполезни, за да въздиг-
натъ земледѣлцитѣ въ това положение поне, въ което сѣ
намираѣтъ сега.

Руси Маловъ: Г-да прѣдставители! Азъ напълно поддържамъ исказаното отъ г. Райнова и въ сжщата смисль ще искажъ нѣколко думи. Като народенъ прѣдставителъ отъ Османъ-Пазарската околия, азъ много добръ познавамъ интереситъ на това население. Нашата околия е единствената б-дна околия въ цѣлото Княжество. Причинитъ на това сж много. Първо, че слѣдъ завръщането на турцитъ отъ бѣгството, тѣ сж останали безъ имотъ, безъ добитъкъ, и всичко на ново сж принудени да си набавяжтъ. Вънъ отъ това, нашата околия е единствената околия, която е била най-исправна въ исплащането на данъцитъ. Съ исклучение на нѣколко села, въ които живѣжтъ българи, азъ положително казвамъ, че всичкитъ други села сж платили и нѣматъ стотинка данъкъ да плащатъ. Прѣди нѣколко дни, азъ получихъ една телеграма отъ тази околия, че бирницитъ събиратъ твърдѣ силно даждията, и прѣдъ видъ на това, че секвестиратъ сламата, секвестиратъ най-потрѣбния добитъкъ, който е единствениятъ за обработване на земята, азъ помолихъ г. министра да спре врѣменно поне събирането на даждията, тъй като нашата околия е отъ категорията на тия, които не желажтъ да имъ оставатъ недобори; но понеже миналата година не бѣше благоприятна не можа да плати данъцитъ си. Обаче, Министърътъ на Финанситъ (Не се чуе.) За едно такова население, което всекога е било готово и желае да си плаща данъцитъ, което всекога съ най-голямъ трудъ и послѣдни сили се е трудило да се припитава и да плаща данъцитъ си, азъ съмъ напълно увѣренъ, че ще се съгласите да се удовлетвори напълно искането на Османъ-Пазарската околия, като се помоли г. Министърътъ на Финанситъ енергически да спре събирането на данъцитъ дотогава, докато се подобри положението. . . . (Не се чуе.)

Спасъ Ивановъ: Г-да прѣдставители! Това заявление е характерно и трѣбва да се вземе като база, за да се распространи не само за една околия, а за цѣла България, защото тия безобразия, които вършжтъ нашитѣ бирници, не сж само въ една частъ, а въ цѣла България. Не знамъ защо, тия господа, като се турятъ на длъжностъ, като че ли ставатъ по-усърдни и по-издирчиви отъ самия Министъръ на Финанситѣ, по какъвто и да е начинъ да събержтъ това, което не може да се събере. Азъ знамъ и други нѣкои по-тайности, но жално ми е, че нѣма тукъ г. Министърътъ на Финанситѣ да му обърнж вниманието, за да вземе мѣрки да се прѣкратжтъ тия експлоататорски мѣрки на бирниците и да не се опропаства населението. Знаино е, че нашитѣ даждия се прибиратъ на срокове. Бирниците, по споразумѣние съ кметоветѣ и частни лица крижтъ сроковетѣ и се явяватъ тогазъ, когато ги не чака населението, при всичко че въ закона е казано прѣди 20 дни да се съобщава за това. Това не иде на гайдата на разнитѣ спекулатори, които ходжтъ слѣдъ бирниците и купуватъ за пищо и никакво имотитѣ на населението. Това е на ржката на тия г. г. спекуланти, тѣ се ползватъ отъ случая и не

се конкуриратъ, само служатъ за форма, за да купуватъ нѣщата на хората безъ пари. Това систематически се води на всекъждѣ въ селата, и който знае какъ се събиратъ даждията, той знае какъ се оголва населението. Рѣдко се случва нашитѣ бирници да постъпятъ добросъвестно сирѣмъ населението при събирането на даждията. Особено тая година, когато имаме такава нужда да охранимъ нашето земледѣлческо население, тѣ се показватъ най-усърдни да събератъ даждията и да експлоатиратъ нашитѣ данъкоплатци. Отъ това излиза, че ние отъ день на день съсипваме нашитѣ земледѣлци. Всичко се продава за бесцѣница. Ималъ съмъ случай да видѣмъ, че се продава една земя, по рѣшение на съда, за удовлетворение на дългъ, за 50—60 л., при всѣчко че този данъкоплатецъ е плащалъ за тая земя данъкъ 80 л. По таквъ начинъ, като му продаждъ имотитѣ, държавата се лишава за винаги отъ него, той става паразитъ на самата държава, като се принуждава тя да го храни. Та съжалявамъ, гдѣто Министерътъ на Финанситѣ, г. Теневъ, не присъствува тукъ, да вземе актъ отъ думитѣ на г. г. прѣдставителитѣ, за да може да вземе сериозни мѣрки сирѣмъ тия бирници, за да можемъ да охранимъ населението отъ тѣхнитѣ хищнически нападения. Казвамъ, че трѣбва да вземе актъ, за да направи на бирниците една ревизия, тайна, внезапна, да прослѣди дѣйствиата имъ и ще намѣри, че това, което азъ казвамъ, се върши по селата и е вѣрно. Това, гдѣто отъ день на день недоборитѣ се увеличаватъ, то е именно благодарение на експлоататори, които за нищожна цѣна заграбватъ имуществата на населението.

Ето защо, азъ съмъ на мнѣние, това заявление, като се прати на Министра на Финанситѣ, да му се обърне вниманието да направи една ревизия тайна, внезапна на всичкитѣ бирници и да ги хване на мѣстото, гдѣто вършатъ безобразията и прѣстѣпленията и да ги накаже.

По отношение на тия загуби, за които спомена г. Райновъ и другия прѣдговоривши, то е най-безобразното нѣщо, което се върши по оцѣнката. Нашето население, особено земледѣлческото, си е вгълпило въ ума, че данъкътъ по застрахуването отъ градобитнината и други нещастия не е данъкъ другъ, освѣнъ косвенъ, който лѣга на тѣхния грѣбъ, да ги съблича още повече. Имало е случаи, когато нѣкои комисия отиде да провѣри загубитѣ, особено когато се назначи партизанска комисия, двѣ съседни пиви, които ги дѣли една межда, комисията оцѣнява загубитѣ на едната по 80—90%, а на другата — 20% и нищо не дава. Имало е случаи, когато околийскиятъ началникъ отива да оцѣнява, пита: „Отъ кои е?“ и, като му кажатъ, че е партизанинъ, противенъ на неговитѣ съмишленици, той казва: „нѣма загуба“ — това съ хиляди факти ще покажъ — а пъкъ загубата на съседната пива, стопанинътъ на която е благоприятенъ нему, той оцѣнява 80%. Та, този законъ не е законъ за охранение интереситѣ на нашето земледѣлческо население, ами е законъ, който възбужда партизанството по най-безобразенъ начинъ. Ето защо, г. министърътъ трѣбваше да бѣде тукъ, за да вземе актъ отъ тѣзи думи, да провѣри и като се окаже, че е така, да отгѣпи този законъ. Има мѣста, гдѣто никога не ги бие градъ;

защо тогава на тѣхния грѣбъ да се облагодѣтелствуватъ други, които по партизански страсти се възнаграждаватъ, при всѣчко че нѣматъ загуби, а тия, които иматъ загуби, не имъ се дава нищо. Казватъ му: „имашъ 20% загуба, но ти се спадатъ 20% и нищо не му даватъ.“

Ето защо, азъ ще моля Народното Събрание да вземе актъ отъ това заявление и да се прѣпоръча на г. Министра на Финанситѣ, да направи едно най-сериозно и добро изучаване на въпроса, да направи една внезапна ревизия на бирницитѣ и, като намѣри злоупотрѣбления, да ги накаже, за да се отнасятъ къмъ данъкоплатцитѣ така, както се слѣдва. И тамъ, гдѣто види, че единъ данъкоплатецъ съ исплащането на данъцитѣ ще се унищожи, да го не прѣслѣдва докато се улесни, и да му се даватъ всичкитѣ улеснения, за да може да плаща напълно даждията си, а не да го съсипе изведнажъ и да прѣкрати источника на държавата по отношение къмъ веѣкиго. Ще кажъ още и това, че ако искаме да помогнемъ, безусловниятъ фондъ е много голѣмъ, да дадемъ отъ него 30—40.000 л. на нещастницитѣ.

Лазаръ Дукновъ: Не съмъ съгласенъ съ почитаемата комисия, особено съ г. докладчика, да се испратитѣ тия прошения на министра за удовлетворение. То е равносилно, г-да, да се турятъ „миндеръ-алтж.“ Такива прошения има испратени отъ много години и сега се повръщатъ отъ министерството съ надписъ да се не удовлетворяватъ. Зарадъ това, азъ казвамъ, че е равносилно още отъ сега да кажете, че нѣма да имъ се даде помощ, нѣма да се спре събирането, отколкото да се испратитѣ въ министерството. По-сетнѣ ще кажъ, че не съмъ съгласенъ съ г. Спаса Ивановъ, защото твърдѣ наивенъ ми се вижда, като иска да хвърли кабахата на бирницитѣ. Азъ не разбирамъ, че сж правени насилия, като ще докажъ съ факти. Особено, по отношение на тия прошения, които се разглеждатъ, не само въ Османъ-Пазарската околия, но на всекъждѣ, гдѣто почитаемиятъ министъръ, още лѣтосъ заяви, че на всекъждѣ въ България нѣмахме жетва и заповѣда, по своята декларация, на всекъждѣ, дѣто нѣмахме жетва, да се взематъ мѣрки да се не събиратъ даждията. Тамъ, гдѣто по доброволенъ начинъ могатъ да плащатъ, нѣмамъ нищо, но тамъ, гдѣто по духа на тия прошения не могатъ да плащатъ и гдѣто по екзекутивенъ начинъ се събиратъ даждията, не да чакаме отъ министра такова распореджане, но отъ сега да рѣшимъ и да кажемъ на министра, че въ такива мѣста, опропадени отъ суша, да се спре веѣко събиране на даждията, било въ Османъ-Пазарската околия, било на другадѣ, кждѣто и да е. Противъ тая околия нѣмамъ нищо, защото хората ако не бѣхж бѣдни, нѣмаше да се отнесжтъ до Народното Събрание, да искатъ да се спре продажбата на имотитѣ имъ, за не-исплатени данъци. Веѣки знае, колко е испадналъ сега земледѣлецътъ и колко се намира той въ неволя; така щото, ако оставимъ въ това врѣме на началницитѣ да до-кладватъ прошенията на министра и да ги повръщатъ тукъ, нѣма да има никаква полза.

Относително за бирницитѣ, азъ не съмъ съгласенъ съ г. Спаса Ивановъ, защото азъ знажъ, че въ мипалитѣ го-

дини, при миналите правителства, винаги е било и сега пакъ може да бѣде така, както и запаздѣ, когато селскитѣ общини заявятъ въ министерството да се спрѣтъ даждията, веднага, на основание на единъ циркуляръ отъ министерството — може би безъ номеръ, не знамъ — главниятъ бирникъ заповѣдва на бирниците, като имъ опрѣдѣля кой въ какво врѣме каква сума ще трѣбва да събере и ако не я събере, ще бѣде уволненъ. Е, въ таквъ случай, може ли да обвиняваме бирниците, че събиратъ даждията, ако тѣхната сѣдба е въ рѣцѣтъ на правителството, щомъ не изпълнятъ това искане? Заради това, азъ не съмъ съгласенъ съ г. Спаса Ивановъ, но за да се памѣри по-исходно нѣтъ, нека Народното Събрание да не бѣде наивно да вѣрва, че като отиде прошеніето въ министерството, ще се удовлетвори. Нека сега да се рѣши и да се направи распорѣждане направо отъ правителството да спре събирането на данѣка оттамъ, гдѣто не се е родило. Достатъченъ е сега на земледѣлцитѣ товарътъ, та освѣнъ че е срамота, но е и грѣхота, ако въ това врѣме, отидемъ по езекутивенъ начинъ да събираме даждията. Заради това, влѣзте въ положението на тия земледѣлци; не е хубаво да се събиратъ данѣцитѣ по езекутивенъ начинъ, да се продаватъ по езекутивенъ начинъ било къщитѣ, било нивитѣ, било воловетѣ имъ. Заради това, ще моля г. докладчика да оттегли прѣдложението на комисията по това прошение, за испращането му въ Министерството на Финанситѣ, защото нищо нѣма да се помогне. (Докладчикъ Николай Ненчовъ: Не сте ме разбрали!) Извинѣте, ако не съмъ Ви разбралъ. Но азъ моля да се спре събирането на даждията.

Константинъ Досевъ: Г-да народни прѣдставители! Заявлението е толкова ясно и рѣшението на комисията толкова справедливо, щото едва ли трѣбваше да се говори по това заявление толкова много. Тази година сушата е докарала данѣкоплатцитѣ да не могатъ да платятъ данѣка и, за да не бѣдѣтъ езекутирани, молятъ да имъ се даде срокъ до септемврий мѣсецъ. Това е рѣшено. Не сж виновни бирниците, че сж искали езекуция, защото това имъ се налага длѣжностъ отъ самия законъ. Много хубаво сж направили данѣкоплатцитѣ, че сж се отнесли съ просба. Таа просба може да отиде въ министерството и то щѣше да я удовлетвори. Ако има финансови бирници, които сж постѣпили несправедливо, не може да става и разискване въ Народното Събрание, г-нъ Спасъ Ивановъ; защото данѣкоплатцитѣ могатъ да се отнесѣтъ съ оплакването си до началството имъ. А че дѣйствително има такива чиновници, това е вѣрно, но отъ това не слѣдва, че цѣлата система за събирането на данѣцитѣ трѣбва да се унищожи, защото е имало нѣкои чиновници лоши. Вънъ отъ това, азъ смѣтамъ, че бирниците или главнитѣ бирници и финансовитѣ чиновници не сж толкова виновни, колкото сж виновни самитѣ министри, които заповѣдватъ на чиновниците много пѣти да вършатъ много несправедливости. (Спасъ Ивановъ: Съгласенъ съмъ съ Васъ!) Азъ помня, че въ 1894 год., когато се издаде Законътъ за облагане покрититѣ недвижими имоти съ данѣкъ, Финансовиятъ Министъръ, тогава-

шенъ, за да получи сжщата сума, каквато е имало по-напрѣдъ, съ окръжно заповѣдалъ на финансовитѣ чиновници, безъ да обръщатъ внимание на декларираната стойностъ отъ страна на данѣкоплатцитѣ, безъ да обръщатъ внимание на онова, които комиситѣ ще рѣшатъ, да турятъ пощо-защо суми, само и само да излѣзе опази сума, която е имало по-рано. (Нѣкои отъ прѣдставителитѣ: Това е вѣрно!) Онѣзи чиновници, които не сж могли, по едни или други причини, да извадятъ тая сума за въ полза на дѣржавата, бивахъ глобявани. Това бѣше цѣлъ развратъ — да накарашъ чиновниците да вършатъ беззакония. Но еднакво сж виновни и онѣзи, които недоуцахъ оплаквания. Ако нѣкой вземѣше страната на населението, на онеправданитѣ въ тия врѣмена, било чрѣзъ печата, било по другъ начинъ, намирахъ се тогава сѣдии, които бѣхъ готови да осѣдѣтъ таквъ човѣкъ, който се е застъпилъ за населението. Г-нъ Спасъ Ивановъ ще се съгласи съ мене, че той е подписалъ такава присѣда за Коста Рапковъ, който се е застъпилъ за населението.

Спасъ Ивановъ: Някога!

Страти Димитровъ: Г-да народни прѣдставители! Не сж виновни бирниците за езекутивното събиране на данѣцитѣ, не сж виновни бирниците за строгото прилагане на Закона за бирниците, но е виновенъ г. Министърътъ на Финанситѣ, когото, за съжаление, нѣма сега тукъ. Не сж оплакванията само отъ Османъ-Пазарската околия, но сж отъ четиритѣ страни на България, отъ гдѣто всѣки день пристигатъ оплаквания отъ земледѣлческото население. Какво казва г. министърътъ, докогато се испращатъ телеграмитѣ и когото молятъ да се отложи събирането на данѣцитѣ? Казва: тѣкмо сега виждамъ, че бирниците проявяватъ своята дѣятелностъ за събирането на даждията. Казва му се, че тия хора нѣматъ хлѣбъ да ядѣтъ и бирниците продаватъ послѣдната ока брашно. Какво да правя, казва, законътъ е таквъ! Самиятъ законъ дава право на Финансовия Министъръ да прави такива распорѣждания за отлагане събирането на данѣцитѣ. Имаше такива случаи въ Бургаската околия, въ с. с. Кайнарджа, Дюлгерлийската селска община, и Урумъ-Кьой, Кърхарманската селска община. Въ Закона за сушата, въ чл. 1-й, е казано: патоварва се Финансовиятъ Министъръ да изучи въ едно кжео врѣме всички пострадали земледѣлци и да констатира загубитѣ на всички посѣви, а въ чл. 2-й бѣше казано: да се отложатъ данѣцитѣ на онѣзи, които сж пострадали и иматъ загуби повече отъ половината. Г-нъ Финансовиятъ Министъръ какво направи? Телеграфира на финансовитѣ чиновници и казва: да констатира загубитѣ тамъ, гдѣто има повече отъ 50%. Финансовитѣ началници съ една телеграма повикахъ кметоветѣ и безъ да имъ казватъ защо ги викатъ, когато тѣ дойдохъ въ града, казахъ имъ: „какви загуби има въ вашето село?“ Прѣдставѣте си, г-да прѣдставители, че единъ кметъ веднажъ ще каже 55% или 50%, други казва не можъ да опрѣдѣля. Казва му се: вижъ хубаво, ако нѣма такива загуби, ще плащашъ разносикѣ. Кметътъ отговаря: ами кой знае точно. Като не знаешъ, нѣма значи. И така, кметоветѣ се връщахъ. Сега, въ положение ли бѣхъ кметоветѣ да констатира загубитѣ и да кажѣтъ на финансови

началникъ за да прати комисия? Казано ли бѣше въ Закона за суршата, че така именно трѣбва да се приложи този законъ? Не. Но желанието на г. министра бѣше да чуе оплаквания отъ всѣкъдѣ. (Прѣдсѣдателъ: На въпроса моля!) Азъ ще дойдѣ на въпроса, недѣйте мисли, че ще объежъ министра; вие пакъ ще му исплѣскате рѣцѣ. (Прѣдсѣдателъ: Знаж, че нѣма да му рѣжкоплѣскате; говорѣте по прѣдмета!) Именно по въпроса говорѣж.

Затова именно, защото той не приложи закона по този редъ, каквото бѣше прѣдписанието му, затова, казвамъ, излизатъ сега тия оплаквания. (Стефанъ х. Калчовъ: Не е затова!) Въ тия села, които Ви цитирахъ прѣди малко и тамъ имаше сунна, но финансовиятъ началникъ не прати комисия. Въ Кайнарджаската община влиза чифликътъ на Стамболова; наемателътъ на чифлика отиде и се оплака на финансовия началникъ, че въ неговия чифликъ има загуба 100%, а не 50%, по той му каза, че кметътъ му е казалъ, че нѣмало загуба и затова не може да испрати комисия. Тоя човѣкъ чака 20 дни. Подирѣ туй, азъ отидохъ и се скарахъ съ пачалника, вслѣдствие на което най-послѣ той испрати комисия, която се произнесе, че има 100% загуба. Сега, г-да народни прѣдставители, когато въ чифлика на Стамболова е имало 100% загуба, можеше ли да се прѣдполага, че въ Кайнарджа и Скефъ нѣмаше 50 или 60% загуба? Не 50, а 80 и 90% имаше загуби, но не се констатирахъ. Сега отидохъ бирниците, струпахъ се лихваритъ, струпахъ се и сѣдебнитъ пристави и ще искарать душата на населението. То вика, а министърътъ казва: „ето именно сега азъ виждамъ дѣятелността на бирниците, сега именно виждамъ, че се събиратъ даждията“. Е, г-да народни прѣдставители, когато единъ министъръ вика така тогава, когато населението плаче и реве отъ неговитъ бирници, когато се взима послѣдниятъ хлѣбъ на населението, какво мислите вие ще стане отъ тия бирници? Ще станатъ още по-голѣми звѣрове, ще захване, както каза г. Божилъ Райновъ, населението да се изселва. Ще ви кажъ, че въ селото Урумъ-Кюй самитъ българи бѣхъ рѣшени да заминатъ задъ граница, защото дрѣхитъ имъ взехъ и въшки щѣхъ да ги изеджъ. Може би, тамъ гдѣто ще иджъ да не имъ даджъ помощъ, но хората ще направжъ това, защото нѣма кой да ги слуша въ България; нѣма за тѣхъ мѣсто, затова именно... (Възразяватъ.) Моля ви се! (Прѣдсѣдателъ: Г-нъ Поповъ! Правижъ Ви бѣлжъка. Сѣднете на мѣстото си! Недѣйте прѣжъсва оратора!) За съжаление е, г-да, когато се говори за земледѣлческото население, не знажъ защо, всички въставатъ противъ този прѣдставителъ, който иска да го защити. (Гласове: Не е тѣрно! Не е тѣй!) Прѣдъ земледѣлцитъ, отъ които ще искарате 18—20.000.000 л. отъ десетжъ, вие трѣбва да благоговѣете и всички трѣбва да плачете за тѣхъ, защото тамъ е источникътъ, тамъ е спасението. 240.000 л. се отпускатъ... (Шумъ.)

Г-да народни прѣдставители! Не трѣбва да прѣпо-рѣчаме, на кой и да е министъръ, да прави ревизия на бирниците, но да вземемъ рѣшение, съ което да се заповѣда на министра да спре всѣкакво събиране на даждията тамъ, гдѣто има оплаквания; да спре всѣкаква езекуция,

затова, защото хората тази година исклахъ добитѣка си даже, понеже пѣматъ съ какво да го хранжтъ. И взехъ му само кожата, защото не можехъ да намѣржтъ цѣна да го продажтъ, за колкото тѣ сж езекутирани да платжтъ. Въ Бургазъ се продадохъ петъ крави за 60 л. — една крава за 12 л.! Значи, нашето правителство най-голѣмата лихва, която взима, е 90%, а не 50%, както взиматъ лихваритъ. Ако този земледѣлецъ бѣше отишълъ при единъ лихваръ, щѣше да му вземе на половина; правителството му взима повече. (Д-ръ Паскалъ Табурновъ: Съ десетѣка нѣма да става това!) Не Ви чухъ какво казахте. Знаж само това, че Вашата околия най-мноно реве отъ бирниците и Вие трѣбва да защитите Вашитъ избиратели, г-нъ Табурновъ! (Прѣдсѣдателъ: Говорѣте по прѣдмета!) Туй е именно по прѣдмета.

По това заявление да се вземе общо рѣшение, което да се приложи на всѣкъдѣ въ България.

Тодоръ Табаковъ: Г-да народни прѣдставители! Въпросжъ, за взимане обща мѣрка по врѣмешното прѣустановяване събирането на данъцитъ по езекутивенъ начинъ е доста наврѣме да се разисква днесъ, макаръ че въпросжъ да се разисква само по едно оплакване. Нѣкои стъ прѣдговорившитъ г. г. народни прѣдставители по-рано обяснихъ, че трѣбва да се спре врѣмешно събирането на тия данъци по езекутивенъ начинъ, но само въ една или двѣ околии. Плѣвенската околия, както е извѣстно на повечето отъ г. г. народнитъ прѣдставители, се счита за земледѣлческа околия. Цѣлата околия е заселена отъ най-заможнитъ земледѣлци; обаче, бѣдствията и тамъ не сж малко, защото финансовото министерство не е взело на врѣме мѣрки, макаръ че има законъ, който се гласува въ извънредната сесия, а именно Законътъ за суршата, и макаръ че е имало оплаквания и отъ Плѣвенската околия. Финансовото Министерство е гледало само едно нѣщо: да се събиратъ даждията по какъвъ и да е начинъ. Азъ съмъ ималъ случай, като адвокатъ, да напишъ много заявления и телеграми, чрѣзъ които населението се е оплаквало до министра да вземе мѣрки за да се спре събирането на даждията по езекутивенъ начинъ. Самъ съмъ ходилъ, като депутатъ, съ нѣкои кметове да моляжъ Финансовия Министъръ да спре събирането на данъцитъ. Единъ малкъ примѣръ. С. Вълчи-Трънъ, Плѣвенска околия, не само че пострада отъ суршата, но и градобитнината уби всичко. На тия хора е констатирана една загуба отъ 40.000 л. Макаръ и много малко Министерството на Търговията и Земледѣлието или комисията, която се занимава съ тия работи, е намѣрила тия врѣди за много високо оцѣнени и ги намалила отъ 40 на 12.000 л. — отъ гдѣ се е рѣжководила не знаж. Когато депутацията отъ това село ведно съ мене помолихъ министерството да направи распорѣждане чрѣзъ управлението на земледѣлческитъ каси, понеже нѣма пари да се платжтъ врѣдитъ и загубитъ отъ градобитнината, да направи распорѣждане, казвамъ, да отпусне въ авансъ, макаръ съ лихва, една частъ до нова година отъ тѣзи обезщетения, за да можжтъ земледѣлцитъ да заплатжтъ частъ отъ данъцитъ, като се обясни и писмено, че бирникътъ стои въ село и продава

всичко, това прошение управлението на каситъ прѣпрати до земледѣлческата каса въ Плѣвентъ, като ѝ каза, че може да отпусне пари съ лихва на тия земледѣлци на общо осъпование — ако намѣржтъ поржители и ако иматъ кредитъ. Тѣ иматъ право да получатъ 12.000 л. за обезщетение за злостастнето, което ги е постигнало; защо не се направи распореджане отъ министерството да го получатъ? Ето защо, всичкитъ г. г. народни прѣдставители, които говорихъ, казахъ, че трѣбва да се застави Финансовиятъ Министъръ, а не да го молимъ, защото ние имаме право да го заставимъ, да вземе мѣрки да се прѣустанови врѣменно събирането на данѣцитъ по екзекутивенъ начинъ. Нека бирницитъ да събиратъ отъ тѣзи, които сж заможни; тѣ да платжтъ, по екзекутивни мѣрки да не се взиматъ. Може да се види чудно на нѣкои, но ще ви кажж, че въ Плѣвенско овцетъ се продадохъ по 2—3 л. едната, отъ нивитъ 5—10 л. декартъ, когато стойността имъ е по 20 л., горатъ по 10—15 л. и пр. Ето защо, ние трѣбва за заставимъ Финансовия Министъръ да вземе мѣрки, за да се спре това и гдѣто има да се плаща обезщетение за градобитнина, да се вземжтъ мѣрки да се плати на хората. Да, ние имаме финансови чиновници, имаме и бирници, които, за съжаление, сж буквөөдци и гледатъ само закона; тѣ гледатъ да обогатѣжтъ само хазната.

Вълко Нейчовъ: Г-да! Ние въ тая ограда, прѣди да сме човѣколюбци, сме законодатели и имаме претенцията, че въ тая ограда между насъ обладава държавнишки духъ, държавнишки умъ, умъ такъвъ, който, като търси да улеснява сжществуването на населението, въ сжщото врѣме да не спрѣчва редовното функциониране на тая голѣма машина, която се нарича държава. Слѣдователно, отъ тая точка зрѣние Народното Събрание не е компетентно, нито да спре, колкото и за малко врѣме да бжде събирането на даждията, въ каквато мѣрка и да е, въ едно или друго кюше, или на всежждѣ, нито да заповѣдва на Финансовия Министъръ да вземе една такава мѣрка. Финансовиятъ Министъръ е отговоренъ за редовното събиране на всичкитъ даждия. Когато единъ Финансовъ Министъръ не намира за благоврѣменно, за умѣстно да спира каквото и да е събиране, на каквито и да е данѣци, то е, че той носи отговорността за срѣдствата парични, за функционирането на държавата. Така щото, ние много леко ще постжнимъ, ако вземемъ да спремъ направо събирането на даждията, по едни или други съображения; ще отидемъ явно противъ началото, че държавата не може нито на мигъ да спре своето редовно функциониране. Отъ друга страна, ако заповѣдаме на г. Министра на Финанситъ да спре каквото и да е събиране, на каквото и да е даждие, ние ще ампутираме върху неговата властъ по отношение управлението на финанситъ и събирането на данѣцитъ и ще го растоваримъ отъ всекаква отговорностъ, която му налага Конституцията съ единъ изриченъ членъ, като се затули той задъ нашето рѣшение и каже: наистина, става пакостъ за държавата, но се съобразявамъ, подчинявамъ се на господарското рѣшение на Народното Събрание. Ние не можемъ нито едното, нито другото да направимъ. Ние само можемъ да искаме съжаление за мжчното положение, въ

което се турятъ българскитъ данѣкоплатци общо и земледѣлческото население въ частностъ.

Казва г. Страти Димитровъ, че данѣкоплатцитъ ревжтъ. Тѣ не ревжтъ, но плачжтъ. Азъ бихъ щѣлъ да ревжтъ. И когато ревжтъ, нѣма нито министри, нито народни прѣдставители да се виджтъ! (Смѣхъ.) Да, азъ бихъ щѣлъ да ревжтъ. Колкото за мене, азъ, като частно лице и като народенъ прѣдставителъ, учж населението да ревне така, щото атмосферата на България да екне отъ народния ревъ.

Г-да! Българскитъ данѣкоплатци иматъ едно срѣдство само, за да прѣстане това лошо състояние, ако е мжчно. Тѣ иматъ само срѣдството да ревжтъ и да съборжтъ това правителство, тоя Финансовъ Министъръ. Само това срѣдство иматъ. И ние, народнитъ прѣдставители, ако жалимъ данѣкоплатцитъ, нѣма освѣнъ да искажемъ нашето неудобрѣние за управлението на финанситъ отъ сегашния Финансовъ Министъръ. Но ние не можемъ да кажемъ, че той злѣ управлява финанситъ, защото самото това население го е викало да управлява българскитъ финанси и това правителство да оправи общо положението на България вжтрѣ и отвжнъ. Ако българскитъ данѣкоплатци сж се бояли въ изборитъ отъ шайкитъ на стражаритъ и отъ самитъ шайки и не сж могли да избержтъ прѣдставители, каквито сж тѣ искали, толкозъ по-злѣ за тѣхъ! Тѣ само се ограничаватъ да се оплакватъ. Пъкъ за оплакване сж такива данѣкоплатци, които само знажтъ да плачжтъ като жени, а не знажтъ да минжтъ прѣзъ лешоветъ на шайкитъ и стражаритъ и да си направжтъ добри избори за добри управители. (Ржкоплѣскане отъ лѣвицата.)

Прѣсѣдатель: Ще турж на гласуване . . .

Г-нъ Министърътъ на Правосжднето има думата.

Министъръ Петъръ Пешевъ: Г-да народни прѣдставители! По поводъ на едно прошение, подадено до Народното Събрание, за гдѣто сж прѣсилени нѣкои данѣкоплатци да си исплатжтъ данѣцитъ, станахъ жестоки нападки срѣщу правителството и Финансовия Министъръ, за гдѣто той събира даждията въ такава една осжждна година. Г-нъ Страти Димитровъ бѣше извънредно жестокъ въ своитъ нападки срѣмъ Финансовия Министъръ. (Страти Димитровъ: Не съмъ отъ Финансовия Министъръ по-жестокъ!) Г-нъ Вълко Нейчовъ взе поводъ отъ това прошение да отиде още по-нататкъ, за да проповѣдва революция срѣщу това правителство, което си позволява да събира данѣци. Азъ мислж, че такава една тема да се разисква по единъ такъвъ начинъ, не е до тамъ мждро отъ страна на народнитъ прѣдставители.

Вълко Нейчовъ: Въ деня на изборитъ избирателитъ да упражнжтъ правото си!

Иванъ Я. Поповъ: Само въ Стоилово врѣме можеше да проповѣдвашъ това!

Прѣсѣдатель: (Звѣни.) Призовавамъ Ви на редъ, г-нъ Нейчовъ, и Васъ, г-нъ Поповъ! Да не си позволявате да прѣкжсватъ говорителя!

Министъръ Петъръ Пешевъ: Г-да народни прѣдставители! Вие сами вотираете приходния бюджетъ, вие сами вотираете даждията, вие сами заповѣдвате на правителството

да събира тия даждия. Ако властта несправедливо събира тия даждия, всеки от вас има право да направи своите разяснения, чрезъ запитване, въ Народното Събрание и да иска наказанието на ония чиновници, които сж се провинили въ неиспълнение закона по събирането на даждията. Но да излизате тукъ, изъ сръдята на Народното Събрание, вис, чрезъ които България се управлява, да съвѣтвате населението да възстава противъ правителството, затуй, че е събирало даждията (Вълко Нейчовъ: Не сте ме разбрали!) въ такава една година, това не е политическа мъдростъ. Защото, ако едно правителство сега е на власт, утрѣ ще бжде друго правителство измежду вашата сръда и една проповѣдь такава — да се проповѣдва революция противъ властта и противъ цѣлата държава — не е разумна. (Вълко Нейчовъ: Жално, че не сте ме разбрали, г-не министри! Ако бѣхте ме разбрали, щѣхте да ме захвалите!)

Азъ мисля, че, по поводъ на едно прошение отъ частенъ характеръ, Народното Събрание нѣма право да взима общо рѣшение, каквото се съвѣтва отъ г. г. Страти Димитровъ, Лазаръ Дуковъ и Табаковъ. Имаме на разглеждане едно прошение; то трѣбва да се разгледа и му се даде едно рѣшение отъ Народното Събрание. Рѣшете, ако имате всички данни, че на тия данъкоплатци трѣбва да се спре събирането на даждията, рѣшете да се прѣпорѣча на Финансовия Министъръ да спре събирането на даждията отъ тѣхъ. Ако пъкъ нѣмате всички данни и е желателно една провѣрка, прѣпорѣчете на г. Финансовия Министъръ да провѣри това и, ако се окаже справедливо, да се удовлетвори просителитѣ. Но да вземете едно общо рѣшение, безъ да изслушате г. Финансовия Министъръ, безъ да има специално прѣдложение за това, не е нито справедливо, нито разумно.

Христо Ив. Поповъ: Искамъ думата!

Прѣдседателъ: Ще турѣ на гласуване мнѣнието на комисията по прошенията на жителитѣ отъ с. Дуванджиларъ и др.

Христо Ив. Поповъ: Моля, искамъ думата!

Прѣдседателъ: Отдѣлвѣ пристѣпихъ къмъ вотиране и само г. министърътъ поиска думата.

Христо Ив. Поповъ: На лѣвицата, когато иска думата, давате, а на мене не давате думата. (Гласове отъ лѣвицата: О о о!)

Прѣдседателъ: Ще турѣ на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се испрати въпросното прошение въ Министерството на Финанситѣ, съ прѣпорѣчка, щото Финансовиятъ Министъръ да удовлетвори просителитѣ, щомъ е възможно. Моля, тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Жителитѣ на с. Луковитъ и с. Кнежа, Орѣховска околия, сж подали прошения, съ които искатъ да имъ се отстѣпни държавната земя нарѣчена „Съсѣка“, която имъ била потрѣбна за нуждитѣ имъ.

Страти Димитровъ: По онова прошение не се рѣши нищо!

Прѣдседателъ: Народното Събрание разглежда прошения и рѣшава само по конкретни случаи, а не взема общи рѣшения!

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Жителитѣ отъ рѣчениитѣ двѣ села молятъ да имъ се отстѣпни държавната земя „Съсѣка“, която била обработвана отъ тѣхъ по-рано и върху която на една частъ сж били посадени лозя. При опрѣдѣление граицѣтъ на държавнитѣ земи, понеже комисията, натоварена да върши тая работа, присѣдинила тая земя „Съсѣка“ къмъ държавнитѣ земи, а пъкъ тѣ изгубили срока, въ който сж могли да обжалватъ това разпореждане на комисията, молятъ да имъ се отстѣпни тая земя сръщу извѣстна цѣна. Министерството на Финанситѣ дава мнѣние, че подобно нѣщо трѣбва да стане въ полза на тия двѣ села, сръщу извѣстна стойностъ, като се внесе въпроса за разрѣшение отъ Народното Събрание.

Прометарната комисия, като разгледа тия заявления, намѣри, че това искане на въпроснитѣ двѣ села е справедливо и че трѣбва да имъ се отстѣпни работената земя и лозята по 13 л., а неработената по 9 л. декарътъ.

Василъ Кжнчовъ: Моля, да ни се каже: Министерството на Финанситѣ каква цѣна е опрѣдѣлило.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Министерството на Финанситѣ е опрѣдѣлило по 10 л. единия декаръ, а пъкъ комисията намѣри, че трѣбва да имъ се отстѣпни работената земя и лозята по 13 л. декарътъ, а неработената по 9 л. декарътъ.

Прѣдседателъ: Ще се гласуватъ прошенията на селата Луковитъ и Кнежа. Който отъ г. г. прѣдставителитѣ приема мнѣнието на комисията, което е: да се отстѣпни държавната земя, нарѣчена „Съсѣка“, на с. с. Луковитъ и Кнежа сръщу 13 л. декарътъ работената земя и лозята и 9 л. декарътъ неработената земя, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Промение отъ Злата К. Маркова и Огняна К. Савова, отъ Пловдивъ, съ което молятъ Народното Събрание да опрости една сума отъ 310 л., която се искала отъ държавата за единъ неправило наложенъ патентъ на покойния имъ баща. Баща имъ билъ неправило обложенъ съ патентово даждие подъ прѣдлогъ, че вършелъ касаплькъ като занаятъ. Отъ общинското свидѣтелство, обаче, което прѣдставятъ, се вижда, че той не е вършилъ такъвъ занаятъ като касапинъ, а само клалъ свой собственъ добитѣкъ.

Комисията, като разгледа това прошение и като има прѣдъ видъ доказателствата, които сж прѣдставени, намѣри искането на просителитѣ за справедливо и рѣши да имъ се опростѣтъ тия 310 л. за глоба и патентъ.

Василъ Кжнчовъ: Ми се струва, че по такива случаи комисията искаше обикновено мнѣнието на Министра на Финанситѣ. Азъ желяж, когато се разглеждатъ прошения, по които Народното Събрание ще трѣбва да плаща пари или да прощава пари, да се иска мнѣнието на г. Министра на Финанситѣ. И добръ щѣше да бжде, ако почитаемиятъ Министъръ на Финанситѣ засѣдаваше тукъ, когато се разглеждатъ такива прошения, защото тогава ще се избѣгватъ грѣшкитѣ, които често пѣти се правѣтъ. Г-нъ Министърътъ на Финанситѣ въ едно частно засѣдание на комисията се оплака, че тукъ се

разрѣшава да се опрощаватъ суми или да се даватъ суми, които хазната нѣма да плати, когато нѣма отъ кждѣ да ги вземе. Затова именно, азъ мисля, че ще бѣде добръ, ако г. Министерътъ на Финансите стои тукъ, за да обяснява на почитаемото Народно Собрание: може ли то да направи нѣщо по извѣстенъ въпросъ или не и, най-сетнѣ, позволява ли хазната или не.

По тоя случай, азъ желямъ Народното Собрание да остави просбата на просителкитѣ неудовлетворена, докогато не се вземе мнѣнието на Министерството на Финансите. Това трѣбва да стане, защото досега тъй се е постъпвало въ подобни случаи и защото тъй трѣбва да се постъпи и сега, и за въ бѣдѣ. Инакъ, ние ще опростимъ пари не наши, а пари, които се дължатъ на парода, и затова мѣчно ще можемъ да узнаемъ, дали добръ ще направимъ или злѣ. Затова, нека се не отклоняваме отъ заведената практика и въ дадения случай, да поискаме мнѣнието на г. Министра на Финансите и послѣ да рѣшимъ да се опрости сумата на просителкитѣ.

Прѣдсѣдателъ: Ще туржъ на вотирание прошенieto на Злата К. Маркова и Огняна К. Савова, отъ гр. Пловдивъ, съ което искатъ да имъ се опрости сумата 310 л. отъ неправилно наложенъ патентъ. Моляжъ тия отъ г. г. прѣдставителитѣ, които приематъ мнѣнието на комисията, да се опростятъ 310 л. на рѣченитѣ просители, да си вдигнатъ ржката. (Гласове: Болшинство! — Василь Кжнчовъ: Да се прѣброжатъ!) Моляжъ квестора г. Боневъ да прочете гласовѣтъ.

Моляжъ ония отъ г. г. прѣдставителитѣ, които приематъ мнѣнието на комисията, което е, да се опростятъ 310 л. на Злата К. Маркова и Огняна К. Савова, да си вдигнатъ ржката. (Гласове: Болшинство е!)

Квесторъ Никола Боневъ: 32 души гласуватъ за.

Прѣдсѣдателъ: Очевидно болшинство. Значи, мнѣнието на комисията се приема.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Жителитѣ на гр. Тетевенъ сж подали едно прошение до Народното Собрание, съ което излагатъ, че прѣзъ врѣме на наводнението, миналата година, градътъ Тетевенъ е пострадалъ значително, като указватъ още, че вслѣдствие на това наводнение въ една частъ на града нѣколко къщи и дворове били наводнени и нѣкои мостове се срутили и т. н. Загубата, която е причинена отъ наводнението, е оцѣнена отъ една комисия и възлизала на около 300.000 л. При едно най-малко наводнение, или дѣждовно врѣме, веднага сношенията между едната и другата махали се прѣкъсвали, понеже брѣговетѣ ставали непристъпни. Тѣ били взели всички мѣрки, употребили всичкитѣ си сили, за да поставятъ въ проходно положение това мѣсто, но не било възможно да постигнатъ цѣльта, ако и да израсходвали извѣстни суми. За урегулиране на тая мѣстность, за спиране на по-нататѣшното зло, което може да сполети града, жителитѣ му молятъ Народното Собрание да имъ се притече на помощъ съ една сума отъ 20.000 л., за да се доискаратъ подпорнитѣ стѣни по край рѣката и да се направи мостъ, който да съединява

двѣтъ части на града. Прошението е подписано отъ около 300 подписа.

Комисията, като разгледа това прошение и като има прѣдъ видъ свѣдѣнията, които събра отъ нѣкои г. г. народни прѣдставители, памѣри за добръ да бѣде удовлетворено това искане на просителитѣ.

Министерството на Финансите, по искане отъ страна на Народното Собрание, е казало, че може да се удовлетвори просителитѣ, по тая сума, която ще имъ се отпусне, да бѣде израсходвана подъ контрола на една техническа власть.

Комисията рѣши да се удовлетвори искането на просителитѣ, като имъ се отпусне една помощъ отъ 20.000 л. Моляжъ Народното Собрание да бѣдѣтъ удовлетворени просителитѣ.

Цвѣтко В. Таслаковъ: Г-да народни прѣдставители! Когато такива стихии сж направили голѣми пакости на населението, не ще съмнѣние, че Министерството на Финансите, както и другитѣ министерства, сж длѣжни да се притекатъ на помощъ и това могатъ да го направятъ, когато иматъ разрѣшенъ кредитъ. Споредъ г. докладчика на комисията и споредъ мнѣнието, дадено отъ министерството, излиза, че почитаемото министерство нѣма свободенъ кредитъ да направи това. Не ще съмнѣние, че ние, народнитѣ прѣдставители, нѣма да сме ония да откажемъ такава помощъ. Азъ положително знамъ, че градътъ Тетевенъ пострадалъ значително отъ наводнението, което отнесе една голѣма частъ отъ града. Тетевенци се потрудижъ да въспрѣпятъ на наводнението, като направихъ една подпорна стѣна, за която похарчихъ нѣколко хиляди лева, по второто наводнение отнесе тая стѣна, понеже нѣмахъ срѣдства да я направятъ, както трѣбва. Ето защо, азъ намирамъ, че комисията, като се е произнесла да се помогне на Тетевенци, да се оградятъ отъ по-нататѣшни пакости, направила е едно справедливо рѣшение и ние трѣбва да се съгласимъ да се отпуснатъ 20.000 л., още повече, като отъ страна на г. Министра на Финансите нѣма противорѣчие по този въпросъ.

Касае се тукъ въпросътъ до отпущането на кредита. Азъ не съмъ толкова свѣдущъ въ тия работи, за да знамъ отъ кой параграфъ ще вземе министърътъ тия 20.000 л. (Иванъ Бобевски: Погрѣшно е казано Министерътъ на Финансите; трѣбва да се каже Министерътъ на Обществениятъ Сгради!) Да, въ бюджета на Министерството на Обществениятъ Сгради трѣбва да прѣдвидимъ една такава сума, отъ която министърътъ да даде не само тия 20.000 л., защото ще се явятъ и на други мѣста нужди за направа на мостове. Азъ знамъ въ Троянско едно цѣло село, което рискува да бѣде отнесено отъ р. Осъмъ. Но само ще бѣде отнесено цѣлото това село, но цѣлото шосе съ единъ мостъ ще бѣде отнесено, ако се не дадатъ нѣколко хиляди лева, за да се направи една подпорна стѣна. Ще се унищожатъ 30—40 къщи, които струватъ повече, сжщо и единъ мостъ, който тоже струва повече. Ето защо, като ще приемемъ това искане на Тетевенци да бѣде удовлетворено, да помнимъ още отсега да искаме, щото въ

бюджета на Министерството на Общественият Сгради да се прѣдвиди единъ кредитъ, една по-голяма сума за такива цѣли.

Прѣдседателъ: Г-нъ Кънчовъ има думата.

Василъ Кънчовъ: Отказвамъ се.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване прошенето на Тетевенци, съ което искатъ 20.000 л. помощъ за построяване на единъ мостъ и доискарване подпорнитъ стѣни на рѣката. Миѣнието на комисията е да се отпуснатъ 20.000 л. помощъ за построяване на единъ мостъ и доискарване подпорнитъ стѣни на рѣката, които пари да се расходватъ подъ контрола на една техническа комисия. Моля ония г. г. прѣдставители, които приематъ това миѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Г-да прѣдставители! Отъ Ивана Димовъ, отъ гр. Айтосъ, Бургаско окръжие, е постъпило едно прошение до Народното Събрание, съ което, като казва, че му се намѣрили три дѣца, казва същевременно, че пѣма възможностъ, по крайното негово бѣдно положение, да изгледа тия дѣца; затуй, иска помощъ. За доказателство, прѣдстави едно свидѣтелство отъ общината, въ което се казва, че този човѣкъ е бѣденъ.

Комисията намѣри това негово искане за уважително и рѣши да му се отпуснатъ 300 л. помощъ.

Константинъ Липовански: Г-да народни прѣдставители! Азъ мисля, че не трѣбва да се разисква по този въпросъ, а за насърчение, (Смѣхъ.) за увеличаване населението въ България да се приеме миѣнието на комисията.

Цвѣтко В. Таслаковъ: Г-да народни прѣдставители! Наистина за съжаление сме, когато въ България хората сж принудени да подаватъ прошения въ Народното Събрание, да искатъ помощъ за отгледване на дѣцата си. Менъ ми се струва, че ние трѣбва да направимъ всичко, за да се не дохожда до това положение. Не ще съмнѣние, че азъ не съмъ противъ даванетоъ помощъ на този човѣкъ, който има три дѣца родени изведнажъ; не ще съмнѣние, че на този човѣкъ трѣбва да се помогне. Но менъ ми се струва, че въ законитъ за общинитъ има единъ членъ, който задължава общинитъ, както селскитъ, така и градскитъ, да опрѣдѣлятъ единъ особенъ кредитъ всѣка година, отъ който да се подпомагатъ бѣднитъ и тия, които се намиратъ въ нѣкое нещастие, граждани или селяни. Сега, като съмъ тъй сжщо съгласенъ за отпускането на тия 300 л. на този човѣкъ, моля г. Министра на Вжтрѣшнитъ Дѣла да се интересува съ този въпросъ и да изиска отъ своитъ подвѣдомствени учреждения, окръжнитъ управители и околийскитъ начальници, тѣ отъ своя страна да настоятъ, щото въ бюджета на всѣка община да се прѣдвиждатъ тия кредити, които сж потребни за подпомагане на бѣдни и други хора отъ населението, които иматъ пужда. Често пакти се намиратъ подмѣтнати дѣца, ималъ съмъ случай да видя, че се даватъ такива дѣца за отгледване отъ жена на жена, послѣ пѣма кой да плаща и се завеждатъ дѣла въ сѣдилищата. Това не говори въ полза на нашето добро управление. Затова, като съмъ съгласенъ да се отпусне тая сума, моля г. министра да вземе актъ отъ това, което се раз-

исква тукъ, и да направи потребното, щото въ бюджета на всѣка община да се прѣдвижда особенъ кредитъ, който да бже достатъченъ за подпомагане въ такива случаи, както казахъ.

Петъръ Н. Даскаловъ: Г-да прѣдставители! Прометарната комисия въ дадения случай е трѣгнала по единъ пътъ, който, види се, е видѣла да съществува въ нѣкои други страни. Известно е, че Франция и Германия прѣд-виждатъ суми въ бюджетитъ си за подобни цѣли. Цѣльта за това е, за да могатъ да поощряватъ хората, (Смѣхъ.) или поне ония, които се намиратъ въ много бѣдно положение, да може да имъ се помогне. Азъ, обаче, едно пѣщо трѣбва да се очудвамъ въ случай, че прометарната комисия е взела едно рѣшение, което, споредъ моето миѣние, не трѣбваше да взема, и то не затуй, защото съмъ противъ отпускането на сумата 300 л. за такава цѣль, но отправямъ се къмъ г. докладчика и го питамъ: ако Народното Събрание отпусне тия пари, отъ гдѣ ще се взематъ тѣ? Въ нашия бюджетъ нѣма подобенъ параграфъ и азъ мисля, че г. Министърътъ на Финанситъ ще се тури въ затруднение и тая сума нѣма да се исплати. Слѣдователно, нашето желание да помогнемъ на едно сѣмейство, ще остане платоническо желание и нѣма да си постигне цѣльта. Моята мисль е, че това рѣшение ще остане голо рѣшение и нѣма да има никаква полза. Когато една комисия отпуща такива пари, тя трѣбва да има прѣдъ видъ, че даже три пари отпуснати вънъ отъ бюджета, сж суми отпуснати вънъ отъ закона.

Вълко Нейчовъ: Азъ бихъ посвѣтвалъ на всички ония българи, които нѣматъ срѣдства да опастливятъ едно огнище съ присѣтствието на една другарка, да се ползватъ отъ леснината, която прѣдлага германското правителство. То дава въ своитъ отдалечени колонии 40 декара хубава земя, дава 50 жълтици германски и по една германка съ очи и коси, които искусяватъ човѣка, и който обича, нека намѣри леснината и се възползува отъ рѣшението на германското правителство. Колкото се касае за просителя, ние не сме въ състояние, защото като му даваме 300 л., ние му взимаме отъ друга страна 300. Азъ не съмъ противъ отпускането на тия пари, но не би трѣбвало да се повтарятъ много често такива искания.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване прошенето на Ивана Димовъ, отъ гр. Айтосъ, съ което иска да му се отпусне една помощъ, за поддържането на роденитъ му три дѣца. Комисията е на миѣние да му се отпусне една помощъ отъ 300 л. Моля тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ миѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Г-да народни прѣдставители! Недѣлчо Пушкарровъ, жителъ на гр. Свищовъ, бившъ членъ-касиеръ на Свищовската окръжна постоянна комисия, е подалъ едно прошение до Народното Събрание, съ което моли да се признае, че израсходванитъ отъ него 44.487 л. и 80 ст. сж правилно израсходвани, на основание на едно постановление отъ окръжния съвѣтъ, удобрѣно отъ окръжния управителъ, които пари впоследствие рѣшението по бюджетното

упражнение, когато се сключвалъ отчетътъ, не сж били припознати за правилно израсходвани, вслѣдствие на което и по рѣшението на Върховната Сметна Палата, и по резолюцията на Върховния Касационенъ Сждъ, той е билъ заставенъ да повърне тия пари, като неправилно израсходвани. Трѣбва да се има прѣдъ видъ, че тия пари сж били употребени за постройката на болницата въ Свищовъ. (Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Онзи день имаше такова прошение!) То е за друга сума.

Прoшeтарната комисиия, като разгледа това прошение, прѣдъ видъ рѣшението, което почитаемото Народно Собрание взе миналата недѣля и разрѣши по такъвъ смѣтъ въпросъ да се признажтъ такива пари за правилно израсходвани, защото наистига сж били израсходвани — прие да удовлетвори молбата на Пушкирова, като се признажтъ тия пари за правилно израсходвани, защото сж израсходвани за здание, въобще за едно заведение, ползата отъ което всѣки единъ отъ насъ неотказва. (Дамянъ Цековъ: Имали отъ сждилищата нѣкакви документи?) Има както отъ Върховния Касационенъ Сждъ, така и отъ Върховната Сметна Палата, рѣшения, съ които се признава, че тия пари сж неправилно израсходвани, понеже не било прѣдвидено въ бюджета такава сума въ параграфа за постройки и паритѣ сж взети отъ другъ параграфъ. Комисиията прие неговата проба за основателна и моли Народното Собрание да признае, че тия пари сж правилно израсходвани.

Славчо Бабаджановъ: Г-да народни прѣдставители! Миналата сжбота ние разрѣшихме единъ подобенъ въпросъ и струва ми се, че бѣше по една молба на единъ просителъ тоже отъ Свищовъ. Още тогазъ нѣкои оратори се искавахъ противъ подобно разрѣшение на въпроса и искавахъ спасения, че Народното Собрание ще се обърне на Сметна Палата да се произнася: дали извѣстни суми сж правилно или неправилно израсходвани. И дѣйствително тия опасения се оправдахъ. Днесъ виждаме сжщо подобно заявление. Нѣма да се минжтъ нѣколко засѣдания или въ другата сесия и ще се явжтъ редъ подобни заявления. Още тогазъ се показваше най-правилниятъ редъ, по който можжтъ да се обръщатъ хората въ такива случаи. Щомъ единъ нжтъ сумата е правилно израсходвана и щомъ окръжниятъ управителъ е далъ санкции на постановлението на окръжната постоянна комисиия, нѣма защо тия хора да се поставятъ въ неловко положение и да се обръщатъ къмъ Народното Собрание за опрощаване. На всѣки случай, нека Народното Собрание да се не нагърбва съ атрибути, които ще му отнемжтъ врѣме, защото всички други учреждения ще останжтъ безъ всѣкакво значение. Една надлежна властъ, която е поставена да бди за правилното израсходване на такива суми, нека сжщата властъ се остави компетентна да се произнася. На всички граждани законитѣ сж опрѣдѣлили реда, по който трѣбва да се обръщатъ. Мепъ ми се чини, че ще направимъ втора грѣшка, съ разрѣшението на сжщия въпросъ, въ сжщата смисълъ, ще създадемъ една практика много опасна и излишна работа на Народното Собрание, ако се съгласимъ и сега, въ конкретния случай, да дадемъ такова разрѣшение, както Народното Собрание миналата

сжбота, увлѣчено отъ хуманни чувства, даде такова разрѣшение. Азъ съглеждамъ една опасностъ и моля Народното Собрание да не се съгласява да разрѣши така въпроса. Може да се каже, че въ такъвъ случай Народното Собрание ще се покаже непослѣдователно; но нека се знае, че Народното Собрание по тия рѣшения се поставя на чисто конкретна почва, на прошениято, което се докладва, и то може да разрѣши единъ въпросъ или не. Макаръ и да има непослѣдователностъ въ това отношение, по прѣдъ видъ, че съ това ние ще се натрупаме съ една работа, която не влиза толкозъ въ атрибутитѣ на Народното Собрание, и прѣдъ видъ, че извѣстни учреждения, които сж натоварени съ тази работа, ще останжтъ като една сѣнка безъ да иматъ нѣкакво практическо приложение тѣхнитѣ рѣшения, азъ мисля, че по-правилно ще бжде, ако се не съгласимъ съ рѣшението на комисиията. Наистина, каза се по-рано, че за тия длъжностни лица, които искатъ да се признажтъ тия суми, които сж израсходвали, за правилно израсходвани, за полезни работи израсходвани и да се оправдажтъ чрѣзъ вота на Народното Собрание, има другъ редъ, който законитѣ сж гарантирали, именно да се обърнжтъ къмъ респективнитѣ сждилища и да поискатъ удовлетворение. Някой нжтъ нѣма да загуби пито стотинка отъ тѣхъ, защото никой нѣма да се обогатява на тѣхна сметка. Това е принципъ, който е признатъ въ Закона за задълженията и договоритѣ. Има респективни сждилища и нѣма защо ние да се обръщаме на Върховна Сметна Палата или на Върховенъ Касационенъ Сждъ; има респективни власти и органи, които се занимаватъ съ такива работи. Ако желаете да се обърнемъ на Върховна Сметна Палата и да узаконяваме работи, за които извѣстни учреждения сж се произнесли, а нжкъ има и учредени сждилища, които се занимаватъ съ тази работа, то е другъ въпросъ, удовлетворете го; ако искате да дадете връхъ на това чувство на справедливостъ, дайте го; но въ всѣки случай, азъ съглеждамъ една опасностъ въ това и ще моля Народното Собрание да се не съгласява, защото прецедентътъ, който създаваме, ще бжде много опасенъ за държавата. Всички лица, които по Закона за отчетността нѣматъ право да правжтъ тия прѣхвърляния на суми отъ единъ параграфъ въ другъ, щомъ веднажъ сж израсходвали сумитѣ за полезни цѣли и сж признати за неправилно израсходвани, ще се обръщатъ къмъ Народното Собрание да искатъ да се признажтъ за прави по израсходвани. Това е лошиятъ прецедентъ, който създаваме. Азъ за мене си не съмъ съгласенъ, не съмъ се съгласявалъ по-рано, не съмъ съгласенъ и сега и ще моля Народното Собрание, прѣдъ видъ на опасността, която се създава, да се не съгласява съ мнѣнието на комисиията.

Христо Конкилевъ: Азъ, г-да прѣдставители, не можъ да се съгласямъ съ мнѣнието на г. Бабаджанова, относително този въпросъ, защото той е по-рано разрѣшенъ и мисля, че миналата недѣля взехме едно рѣшение по едно прошение отъ този родъ. И туй е сжщото. Прибѣгва до Народното Собрание единъ човѣкъ, единъ гражданинъ, който, може би, само по форма не е изпълнилъ закона, когато сж харчени тия пари. Питамъ г. Бабаджанова: съгласенъ ли ще бжде,

ако вземемъ подобно рѣшение, което само ще накара този просителъ да се влачи по сѣдилищата до като вземе тия пари? (Славчо Бабаджановъ: Нека се обърне и той къмъ сѣда, както и ние!) Не знамъ тия пари, какъ ще се платятъ отъ това лице. Отъ друга страна пъкъ, нема само този човѣкъ е виновенъ, когато тия пари сж минавали, когато сж били плащани, прѣзъ управители, министри и прѣзъ всички по-горни канали, които трѣбваше да видятъ, дали сж формално или не формално плащани, а не да се обвинява само тоя човѣкъ. Ето защо, азъ мисля, че като приехте миналата недѣля да се уформятъ за правилно исхарчени паритѣ, които Николюскиятъ жителъ Дончевъ похарчилъ за построяването на една болница, мисля, че справедливо ще постѣпи Събранието, като уважи и тая промба на Пушкирова. Защото, ако оставите безъ послѣдствие молбата му, ще съсилите това лице.

Г-нъ Бабаджановъ признава, че, ако отиде чрѣзъ сѣдъ, ще намѣри право; но въпросътъ е, защо да ходи по сѣдилищата, когато знаемъ, че тамъ може да се минатъ 3—4 години докато се рѣши дѣлото. Затова, азъ съмъ съгласенъ съ мнѣнието на комисията и моля да се уважи молбата на просителя.

Спасъ Ивановъ: Г-да! Азъ, право да ви кажа, именно и прѣдишното рѣшение на комисията и сегашното нѣкакъ ме недоумѣватъ. Недоумѣватъ ме, защото ние, като народни прѣдставители, въ тоя случай съставляваме сѣдебна властъ, а не законодателна; взимаме атрибутитѣ на сѣдебна властъ, безъ да я имаме, и тия атрибути на сѣдебна властъ взимаме тогазъ, когато най-малко трѣбва да я имаме. Ние имаме прѣдъ себе си единъ граждански процесъ, а не углавенъ и азъ провокирамъ г. Министра на Правосѣдието да се произнесе: дали е правилно или не рѣшението на комисията и може ли да се разрѣшаватъ такива въпроси отъ Народното Събрание. Прѣди всичко, тукъ има двама контрагента по граждански редъ; тѣ сж равноправни и могатъ да прѣдставяватъ всѣкакви документи прѣдъ гражданскитѣ сѣдилища, а вие тукъ имате само едната страна, безъ да изслушвате противната страна. Въ какво положение ще се намѣримъ ние утрѣ или други день, когато противната страна прѣдстави доказателства и докаже, че всички тия документи, които сж прѣдставени, сж фалшиви? Може да го докаже това, а вие не ѝ давате възможность да бжде изслушана. Тия сж граждански процеси, които се подчиняватъ на взаимната воля на двѣтъ страни и ние нѣмаме никакво право да се мѣсимъ. За това има специална властъ, прѣдвидена въ законитѣ, и тя само разрѣшава такива въпроси. На какво основание взимате атрибутитѣ на тая властъ, та разрѣшавате граждански процеси и лишавате хазната отъ 880 л. сѣдебно мито и, отъ друга страна, лишавате другата страна отъ да прѣдстави своитѣ възражения? Затова, азъ моля да се отхвърли съвършено това искане. Да не създаваме единъ лошъ прецедентъ, да не обръщаме Народното Събрание на сѣдилище и да не опроцаваме суми, за които специалнитѣ учреждения сж се произнесли. Причината е за да спечели митото. Той има право да заведе прѣдъ сѣдилищата искъ; тамъ има три инстанции,

които ще изслушатъ всички доказателства и ще рѣшатъ въпроса така, както трѣбва да се разрѣши отъ едно сѣдебно учреждение. Никога не трѣбва ние тукъ, безъ да проверимъ документитѣ, да изслушваме тайно тия документи и да рѣшаваме, че сж правилно или неправилно израсходвани тия суми. Вие единъ день ще се намѣрите въ лошаво положение, ако излѣзатъ фалшиви документитѣ, като нѣмате прѣдъ себе си и двѣтъ страни. Сега разрѣшавате въпроса безъ да го знаете. Азъ намирамъ, че ние по тоя начинъ нарушаваме самата Конституция и че се отклоняваме отъ нашата голѣма задача. Моля г. Министра сега да си искаже мнѣнието, дали можемъ ние по такъвъ начинъ да разрѣшаваме такива спорни въпроси. На мнѣние съмъ да се не създава такъвъ лошъ прецедентъ, защото, при сегашното развитие на партизанството, всѣко болшинство ще може да оправдава своитѣ членове за неправилно израсходванитѣ отъ тѣхъ суми и да ги освобождава по тоя начинъ отъ плащането на мита, въ случай че се отнесатъ до сѣдилищата, като ще се отърватъ съ подобни рѣшения. Такива прецеденти не помня да е създавало Събранието, и моля да не се създаватъ, защото сж опасни и защото съ тѣхъ ние нарушаваме основния законъ. Моля и г. Министра на Правосѣдието да даде мнѣнието си — то е негова специалность и той трѣбва да даде мнѣнието си.

Никола Константиновъ: Г-да народни прѣдставители! Въ случай, азъ ще припомня думитѣ на г. Вѣлка Нейчовъ, ще излѣзе това, че ние отъ едного взимаме, а другиму даваме. Азъ не можъ да си въобразя, какви могатъ да бждатъ мотивитѣ, какви могатъ да бждатъ съображенията, съ които би оправдало това Народно Събрание тая своя мѣрка, това свое рѣшение, да признае извѣстна сума, въ размѣръ на 44.000 л., за правилно израсходвана, безъ да има прѣдъ себе си пѣкакви документи, които да доказватъ това, освѣнтъ едно прошение отъ просителя, за което прошение г. докладчикътъ каза, че комисията го намѣрила за основателно, а пъкъ при прошенето се намиратъ рѣшенията на Върховната Сѣтна Палата и на Върховния Касационенъ Сѣдъ, че туй прошение е неоснователно? Сега, властѣта, учрежденията, тия именно учреждения, които сж установени отъ законитѣ да се произнасятъ за правилността на извѣстни расходи, естествено е, че ако тѣ сж се произнесли, че расходътъ не е правилно израсходенъ, или же, съ други думи, станало е извѣстно злоупотребление, било на пари, било злоупотреба на закони, азъ мисля, че ние нѣмаме никакво основание да не признаваме рѣшенията на двѣ върховни инстанции, които признаватъ, че тая сума 44.000 л. е неправилно израсходвана, и да я признаемъ като правилно израсходвана, тогазъ, когато при прошенето се намиратъ тъкмо противнодоказвающа документи. Не можемъ да се основемъ на туй основание, че г. докладчикътъ ни казва: че намѣрила комисията, че прошенето е основателно. Никакви доказателства за основателността на прошенето нѣма. Независимо отъ това, Народното Събрание нѣма право, съгласно Конституцията, да се занимава съ проверка на документи, да се занимава съ проверка на сѣтки. Това сж работи, за

които сж натоварени други учреждения и тия учреждения разглеждатъ тия въпроси по административно-сждебенъ редъ. Има една върховна инстанция, ималъ е възможность, слѣдователно, просителтъ да запази своитѣ права. И въ краенъ случай, ако приемемъ даже, че той би билъ правъ, Свищовскиятъ окръгъ не се е загубилъ и болницата не се е загубила: ако той докаже, че дѣйствиелно е израсходвалъ тия пари и на мѣсто, нека ги тегли подъ сждъ и да си вземе паритѣ. Нѣма защо ние да влизаме въ правата на Върховната Смѣтна Палата и на Върховния Касационенъ Сждъ. Толкозъ повече, че документи, които да оправдаватъ това наше рѣшение, при просбата не се намиратъ.

Не можъ да се съгласимъ съ мнѣнието на г. Конкилева и на това основание, че защото миналата сжбота толкова аналогично прошение сме удовлетворили, та и сега трѣбва да удовлетворимъ това. Не знамъ, дали е било тъкмо такова, каквото е това, защото не съмъ билъ въ туй заседание; но да допуснемъ, че е било такова и за сжщото нѣщо. Ако ние миналата сжбота сме направили една грѣшка, отъ това не слѣдва послѣдователно и вѣчно да правимъ грѣшки, а трѣбва да поправимъ грѣшкитѣ, които сме направили миналата недѣля и да не допускаме нови грѣшки да ставатъ сега. Ето защо, азъ мисля, г-да народни прѣдставители, че Народното Събрание не бива да влиза въ разрѣшаването на въпросъ, за който то нѣма правото, съгласно Конституцията, а пъкъ отъ друга страна, не ще да бжде полезно и за страната да създаваме прецеденти такива, които може да ни повлѣкнѣтъ въ опасенъ пжтъ. Затуй, азъ съмъ на мнѣние да се отхвърли тази просба на просителя, а ако той има право, да дири това свое право по сждебенъ редъ, или же, въ краенъ случай, да поиска опрощаването на сумата. Народното Събрание, мисля, има право да опрощава, но да провѣрѣва, или да се произнася върху правилността или неправилността на извѣстенъ расходъ, нѣма нито законно право, нито нѣкакво друго основание. Затова, азъ мисля, че г. г. народнитѣ прѣдставители ще се съгласятъ съ прѣдложението да се откаже на просителя въ тази му молба, а той ще знае по-нататѣкъ кждѣ да се опжти, толкозъ повече, че той е единъ човѣкъ, който е занимавалъ такива длѣжности, изборна длѣжность, прѣдставлявалъ е държавата, расходвалъ е суми, строилъ е болница; той ще знае по-нататѣкъ отъ кждѣ да намѣри правото си, ако въ дѣйствителность има право да получи тия пари, които той е израсходвалъ, което, позволете ми да ви кажъ, че мене май никакъ не ми се вѣрва, тъй като 44 хиляди и толкозъ лева да има да похарчи за друго, не ми се вѣрва.

Мисля, че искането на г. Иванова, по отношение произнасянето на г. Министра на Правосждието по този въпросъ, е умѣстно.

Министъръ Петъръ Пешевъ: Г-да народни прѣдставители! Възраженията на г. г. прѣдговорившитѣ, относително рѣшението на комисията, отъ формална страна сж свършено справедливи. Разбира се, че едно Народно Събрание не може да се занимава съ разрѣшаването на сждебни въпроси. Но, ако се погледне по сжщество на рабо-

тата, ще да се види, че искането на Недѣлча Пушкарвъ е справедливо по своето сжщество; защото трѣбва да признаемъ, че тия пари той не ги е израсходвалъ за свои лични нужди, но ги е израсходвалъ за нуждитѣ на Свищовското окръжие, на което той е билъ служителъ. Въ постановлението на Върховната Смѣтна Палата, а сжщо и въ рѣшението на Върховния Касационенъ Сждъ се споменува изрично, че тия суми сж неправилно израсходвани, но че сж израсходвани именно за нуждитѣ на окръжието, на което той е билъ служителъ. Разбира се, че въ тая форма, както е постановила комисията да се вземе едно рѣшение отъ Народното Събрание, е свършено неправилно. Най-правилно е, споредъ мене, Народното Събрание да вземе едно рѣшение въ такава смисль: да не се изисква сумата отъ Пушкаръ, понеже тя е израсходвана не за негови нужди, а за въ полза на окръжието, на което той е билъ служителъ. (Спасъ Ивановъ: Върховни сждебни актове има!) Споредъ актоветѣ сждебни, които чухме отъ г. докладчика, се вижда, че тия пари той ги е израсходвалъ не за свои лични нужди, но за нуждитѣ на окръжието.

Казва се, че ако отиде да се сжди, той ще си вземе паритѣ. Това отъ формална страна е право. Но, моля ви се, за да съберемъ отъ него всичкитѣ пари, трѣбва да му продадемъ кжщата и покжщината и всички имоти, и слѣдъ като продадемъ всичко това, да му прѣдоставимъ правото да иде да се сжди; това е окончателно разсипване и унищожение за него. (Спасъ Ивановъ: Хиляди сж разсипани по селата!) Слѣдъ туй разсипване и унищожение, едно рѣшение, взето подиръ 10—15 години, за него нѣма да има никакво значение, защото той тогава ще бжде окончателно пропадналъ. Тѣй щото, не отъ формална страна, но отъ справедлива трѣбва да се вземе това рѣшение, което азъ имахъ честта да прѣдставя на Народното Събрание.

Страти Димитровъ: Г-да прѣдставители! Тукъ е въпросъ за оправданието на една сума отъ 44.487 л. и 80 ст. Окржжниятъ свѣтъ, Върховната Смѣтна Палата и Върховниятъ Касационенъ Сждъ сж признали, че тази сума е израсходвана, но се държатъ само отъ формална точка зрѣние, и казватъ, че тя не била израсходвана правилно. Г-да народни прѣдставители! Самата тая кржгла сума, отъ 45.000 л., трѣбва да замисли всѣкого, защото тя не се прилага на единъ руски князь, или дворянинъ, или на единъ френски баронъ. Ти е въ състояние да изгаси едно българско сѣмейство, даже и нѣколко. 45.000 л.! Не е въпросътъ тукъ, че 45.000 л. ще угасятъ 2—3 сѣмейства или повече, но въпросътъ е, че тя е израсходвана, но неправилно. Не е кражба, щото да го накажатъ този чиновникъ, че той ги е открадналъ. Азъ ще бждж првъ, който ще ви кажъ, че сж крадени, ако сж крадени, но тукъ не е крадено. Даже азъ намирамъ, че Върховниятъ Касационенъ Сждъ не е постигналъ правилно, защото споредъ чл. 55-й отъ Закона за сждоустройството, той имаше право да истѣкува закона въ тази смисль, че тукъ не е имало никаква користолюбива цѣль, но само, че се е израсходвала сумата неправилно. И за какво е израсход-

вана? Не е израсходвана за никакъв лукс, а за една болница. Следователно, според мене, тук е последната инстанция. Където се обръща просителът, и ние тръбва да го послушаме и да признаем тази сума за правилно израсходвана. Още повече, че ние по-напред взехме друго решение, което узакони подобно нещо.

Константинъ Липовански: Г-да представители! Мен ми се струва, че ръководящо начало тръбва да бъде, щото да не пострада нито единъ гражданинъ на държавата. Следователно, мнението на г. Константинова, че Свищовският окръг няма да пропадне, ако пропадне единъ членъ-касиеръ въ една постоянна комисия, е неоснователно. Щомъ единъ гражданинъ неправилно се съсипва, не тръбва да се допусне — правдата всекога тръбва да въстърже-ствува. А единственото върховно учреждение, което е назначено да бди за правата на гражданитѣ, е Народното Събрание. Мен ми се струва, г-да народни представители, че всичкитѣ г. г. прѣдговоривши падатъ въ една грѣшка и лесно ще се съгласятъ, че рѣшението на комисията е правилно, ако имахъ волята да изслушатъ доводитѣ, които ще имъ прѣдставя.

Както отъ формална страна, така и по същество, комисията е погледнала по-правилно на въпроса. Върховната Сметна Палата споредъ постановленията, които сж турени въ Закона за Върховната Сметна Палата, е длъжна да провери сметкитѣ на всеки единъ отчетникъ, било кметъ, било касиеръ, било държавенъ чиновникъ, и ако намѣри, че сумитѣ, които този отчетникъ е израсходвалъ, сж израсходвани не тъй, както законътъ заповѣдва, Върховната Сметна Палата няма право да го счита за оправданъ прѣдъ себе си, безразлично, дали сумитѣ сж правилно израсходвани за същата цѣль, за която сж отпуснати, или не. Въ конкретния случай днесъ е прѣдставенъ на разглеждане въпросътъ: единъ касиеръ, на когото е издадена една платежна заповѣдъ, да истегли една сума и да я употреби за построяване извѣстно здание истеглилъ тая сума, по не отъ тази отчетна година, и употребилъ паритѣ за тая съща цѣль отъ друга отчетна година; права ли е Върховната Сметна Палата да не утвърждава този расходъ? Да, права е споредъ закона. Той няма оправдание, защото не е истеглилъ сумата за тази година, за която е била отпусната. Сега, при такова положение на работата, какво оставаше на този човѣкъ? Отъ формална страна нему не оставаше нищо друго, освѣнъ да обжалва по касационенъ редъ при Върховния Касационенъ Сѣдъ това постановление на Върховната Сметна Палата. И той направилъ това. Обжалвалъ постановлението на палатата; обаче, Касационниятъ Сѣдъ можеше ли да рѣши друго, можеше ли да отмени постановлението на Върховната Сметна Палата? Не. Защото палатата е постъпила тъй, както законътъ ѝ заповѣдва; отъ формална страна правъ е и Върховниятъ Касационенъ Сѣдъ, както палатата и окръжниятъ съвѣтъ, ако щете. Ако това е така и ако просителътъ се обърнѣше къмъ сѣда, мислите ли, че той ще рѣши друго отъ това, което е рѣшила касацията? Не. — Г-нъ Спасъ Ивановъ каза: да, но Народното Събрание няма право да рѣшава граждански процеси. Има ли тукъ граждански

процесъ? Коя е едната страна и коя е другата? Едната страна, гражданската, може да бъде окръжниятъ съвѣтъ, а другата — касиерътъ; обаче, ако едната страна — окръжниятъ съвѣтъ — казва: че истина, азъ признавамъ, че имамъ право да търсимъ нито стотинка отъ този човѣкъ, защото е далъ истеглената отъ него сума тамъ, където тръбваше — при такова положение на работата има ли тукъ материаленъ споръ? Няма. Кой тръбва да рѣши правата на този човѣкъ? Не ще съмнѣние, че никое друго, освѣнъ това учреждение, което е върховенъ блюстителъ на всичкитѣ закони. Другъ бѣше въпросътъ, г-да представители, ако окръжниятъ съвѣтъ казваше, че има да плаща този човѣкъ суми, ако окръжниятъ съвѣтъ претендираше за тази сума; тогава азъ самъ щѣхъ да кажа, че Народното Събрание няма право да опрощава такава сума. Щомъ като това е така, мисля, че рѣшението на комисията е правилно. Ето защо, азъ моля Народното Събрание да приеме рѣшението на комисията за правилно и да удовлетвори просителя.

Цвѣтко В. Таслаковъ: Г-да народни представители! Мен ми се струва, че върху този въпросъ всички г. г. говоривши грѣшятъ. Опѣзи, които мислятъ, че влизаме въ атрибутитѣ на сѣдилищата, грѣшятъ затова, защото отъ насъ се иска като че ли да опростимъ тая сума; ония, които мислятъ, че ние тръбва да опростимъ тая сума, грѣшятъ, защото тукъ не се отнася въпросътъ до нѣкоя сума, която има да получава държавата и която да търси държавата. (Константинъ Липовански: И окръжниятъ съвѣтъ не я търси!) Азъ Ви изслушахъ съ търпѣние и Вие не ме прѣкъсвайте.

Касае се за една сума, която има право да получи окръжниятъ съвѣтъ. Не ще съмнѣние, че както Върховната Сметна Палата, тъй и Върховниятъ Касационенъ Сѣдъ не можеше да постъпи другояче, освѣнъ да постанови, че тази сума, като неправилно израсходвана, да се повърне на окръжния съвѣтъ, а на страната се прѣдоставя правото да си иска тая сума, защото я е употребила за интереситѣ на този окръженъ съвѣтъ. Нищо положително не влиза въ неговия джебъ. Но какво тръбваше да стане? Ако бѣше се признало, че е злоупотребилъ тия пари, не само тръбваше да бъде осѣденъ да върне тия пари, но тръбваше да бъде осѣденъ на извѣстно наказание. Това не е станало; следователно, касае се само за неправилно израсходване на суми. Азъ не мисля, че Народното Събрание може да има такива атрибути да се занимава съ такива суми, които има право да получава окръжниятъ съвѣтъ. За насъ окръжниятъ съвѣтъ не е друго освѣнъ едно частно лице. Както е Иваницъ, Петко и Стояня, тъй е и окръжниятъ съвѣтъ и общинскиятъ съвѣтъ. Другъ бѣше въпросътъ, ако окръжниятъ съвѣтъ бѣше издалъ едно постановление, съ което да признае, че тия пари, които е израсходвалъ Пупкаровъ за окръжния съвѣтъ, отказва да му ги върне и само ако Министерътъ на Внтрѣшнитѣ Дѣла не утвърди това постановление, можеше този господинъ да има право тогава да се жалва прѣдъ насъ. Но тъй, както стои въпросътъ, нямаме право да правимъ това, което иска просителътъ.

Ние, като законодателно тѣло и върховна власт, трѣбва да бждемъ най-справедливи въ такъвъ случай. Всеки единъ въпросъ трѣбва да го разрѣшаваме по най-справедливъ начинъ, защото ще създадемъ единъ прецедентъ да дойдѣтъ и други, които сж израсходвали неправилно суми, да искатъ Събраието да се произнесе, че сж израсходвани правилно. Дѣйствително, просителътъ може да е далъ тия пари, но може за работи, които не сж ползотворни. И най-малкото, което трѣбва да прѣтърпи този човѣкъ, за не съобразяваността си съ Закона за отчетността, е, да се натовари съ всичкитѣ ония разноси, съ които е обрѣменено завеждането на единъ процесъ противъ учреждението, за което той е израсходвалъ тия пари. Този Пушкировъ трѣбва да възвърне тия пари и тогава да заведе искъ, да прѣтърпи всичкитѣ гербови марки, мита и други разноси, за да знае, че не може да израсходва суми, които не сж прѣдвидени въ бюджета на окръжния съвѣтъ. Инакъ, ще дадемъ право на всичкитѣ отчетници да се распростиратъ внѣ отъ рамкитѣ на бюджета на учреждението, при което служатъ, и слѣдъ това да се надѣватъ, че, когато ще дойдѣтъ и молѣтъ Народното Събрание, ще имъ бжде това опростено. Ето защо, не отъ друга точка зрѣние, както казахъ прѣдговорившиятъ, но отъ тия съображения, които изказахъ, азъ се произнасямъ противъ искането на Пушкирова и противъ това искане на комисията. Нека го оставимъ да прѣтърпи наказание съ ония разноси, които ще трѣбва да го послѣдватъ, като заведе процесъ срѣщу окръжния съвѣтъ, за да му даде сумата, която е употребилъ въ полза на тоя съвѣтъ. Въ това съмъ увѣренъ, че съдилището ще му прѣсѣди да му се повѣрѣтъ обратно паритѣ, защото окръжниятъ съвѣтъ не може да се ползува отъ тия пари, употребени отъ Пушкирова за сжщата цѣль. По тия съображения, азъ прѣдлагамъ този исходъ да се даде на въпроса.

Петко Каравеловъ: Азъ тоже, г-да прѣдставители, мисля, че ние не можемъ да опрощаваме суми за трети лица. Народното Събрание е дошло тукъ да пази паритѣ, да пази хазната на държавата и може да се произнася за тѣхъ тѣй или инакъ; но тукъ въпросътъ се касае за сумитѣ на единъ окръженъ съвѣтъ, който е свършено друго учреждение. Друго нѣщо. Намъ не е внесено прѣдложение за опрощаване . . . (Божилъ Райновъ: Не е за опрощаване!) Двѣ върховни учреждения сж се произнесли, че паритѣ неправилно сж взети и прехосани. (Константинъ Липовански: Не сж прехосани! — Прѣдседателъ: Г-нъ Липовански! Съдиѣте на мѣстото си!) Извинѣте. Значи, ако не ги е прехосалъ — защото азъ съмъ убѣденъ, че това е прехосничество — а ги е употребилъ за полезни работи — вмѣсто мостъ направилъ е училище, (Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Има постановление за сжщата цѣль!) азъ не можъ да си прѣдставя какъ Върховната Смѣтна Палата и Върховниятъ Касационенъ Съдъ не сж могли да видѣтъ, че за сжщата цѣль сж употребени. Моего лично мнѣние е това, че ако е прехосана сумата, нѣма защо да се връща; а пъкъ, ако не е прехосана, има съдилище, което ще му признае правото, че е употребена за полезна работа.

Ще ви кажъ за себе си, като бившъ министъръ. Въ 1884 год. заварихме, че сума кметове трѣбва да се дадѣтъ подъ съдъ. Тѣ събирахъ тогава държавнитѣ данъци и намѣсто да внасятъ събранитѣ суми въ хазната, тѣ ги харчили частно за училищата. Какво трѣбваше да направимъ съ тѣхъ? Да дадемъ всички подъ съдъ ли? Ние не направихме това, а казахме да се повѣрѣтъ сумитѣ тамъ, гдѣто има погрѣшка, защото да дадѣхме подъ съдъ, нѣмаше защо, защото това, което бѣхъ извършили, не бѣше прѣстѣпно. Азъ не вѣрвамъ, че едно Народно Събрание ще иска тукъ да обиди единъ човѣкъ, но има пътъ, по който трѣбва да се постѣпи. Пъкътъ е тоя: щомъ има да взема отъ окръжния съвѣтъ, нека се отнесе до съдилищата и увѣренъ съмъ, че българскитѣ съдилища ще му признаѣтъ правото. Ако докаже, че намѣсто мостове е направилъ училища, сигурно ще му признаѣтъ правото; но ако ги е израсходвалъ за пианство, ще го накажѣтъ. Азъ не можъ да си прѣдставя, на какво основание единъ окръженъ съвѣтъ, една Върховна Смѣтна Палата и единъ Върховенъ Касационенъ Съдъ говорѣтъ, че неправилно сж израсходвани тия пари, само затуй, че сж били прѣдвидени да ги изхарчи за една полезна работа, а той ги е употребилъ за друга полезна работа. Неправилно сж израсходвани, защото, споредъ тѣхното мнѣние, сумитѣ сж опрѣдѣлени за една полезна работа, а пъкъ сж употребени за друга бесполезна работа, на макаръ и да не ги е турилъ въ джеба си. Трѣбва да се приучѣтъ нашитѣ окръжни съвѣти да харчѣтъ паритѣ за ония работи, за които се прѣдвиждатъ. На Живкова папиреси купувахъ. Правилно ли е? Не ги билъ прехосалъ кметътъ! (Божилъ Райновъ: Болници сж правила, а не сж купували папиреси!) Азъ желяхъ да привикѣтъ нашитѣ окръжни и градски съвѣти да харчѣтъ паритѣ за това, за което сж опрѣдѣлени. Ако не сж похарчени за такива работи да се отнесе до съдилището и азъ съмъ увѣренъ, че ако сж похарчени за полезни работи, ще му се повѣрѣтъ паритѣ. Затова, нѣма нужда да правимъ едно такова голѣмо прѣгрѣшение, да отмѣняваме рѣшението на Върховната Смѣтна Палата, което е утвѣрдено отъ Върховния Касационенъ Съдъ.

Славчо Бабаджановъ: Азъ вземамъ втори пътъ думата по тоя въпросъ и право да ви кажъ, че азъ гледамъ по-сериозно на тоя въпросъ, макаръ по сжщество да казва уважаемиятъ министъръ Пешевъ, че въпросътъ стои другояче. Може би отъ справедлива точка зрѣние да сме прави, но отъ формална точка зрѣние, както признава и самъ г. министърътъ, ние не сме прави.

По Конституцията, и въобще въ всяка парламентарна страна, властѣта се раздѣля на законодателна, административна и съдебна. Ние влизаме, безспорно, когато рѣшаваме тоя въпросъ, въ атрибутитѣ на съдебната властъ. Г-нъ Липовански каза, че не влизаме въ атрибутитѣ на съдебната властъ. Да ме прости. Тогава, когато една респективна властъ е распрѣдѣлила сумитѣ, когато се знае, че по Закона за отчетността по бюджета има редъ, по който става оправдаването на сумитѣ, когато всичкитѣ респективни власти сж намѣрили, че тия суми неправилно сж израс-

ходвани, то въ такъв случай, когато има някаква несправедливост, когато има направена една малка грѣшка, какво остава? Остава, споредъ мене, да се обърне заинтересованата страна къмъ респективната съдебна власт, която само е компетентна да се произнесе по въпроса. Веднажъ съгласимъ ли се съ мнѣнието на г. Министра на Правосъдието, който малко поизмѣни редакцията на комисията, въ смисълъ не да се счита за правилно израсходвана, не да се счита за анулирана, а просто за сума, която е неправилно израсходвана, но да се не изисква, — има постоянна комисия, която ще изиска тая сума, и затова нѣма защо да се бъркаме въ тая работа. Има установени власти по самитѣ специални закони, по които се оправдаватъ подобни суми и въ които закони изрично е указанъ начинътъ, по който се оправдаватъ. Тия установени власти намиратъ, че сумитѣ сж неправилно израсходвани. Лицето, което се счита опенправдано отъ издаденото рѣшение отъ респективната власт, се обръща къмъ Събранието и Събранието игнорира тая власт, игнорира всичкия тоя иерархически редъ и казва: азъ съмъ суверено да се произнесж. Е позоволѣте ми да ви кажж, че съ тая сувереностъ ние се простираме до голѣма крайност. Тогава ще излѣзе, че ние всичко можемъ да направимъ. Ние трѣбва да уважаваме принципитѣ, които сж влѣзли въ законодателството. Въ закона изрично е казано, че когато единъ гражданинъ счита, че една сума, която му се иска, или неправилно му е взета, той има право да се обърне къмъ съдилището. Г-нъ Липовански ще се съгласи, че начинътъ на разглеждането на работата отъ Върховната Смѣтна Палата и отъ Касационния Съдъ е отъ формална гледка. Върховната Смѣтна Палата и Върховниятъ Касационенъ Съдъ не сж влѣзли въ съществуто на това дѣло и затова тукъ нѣма рѣшение, което да показва, че сумата е правилно израсходвана; а като сж гледали работата отъ формална точка, признали сж, че сумата е неправилно израсходвана. Въ такъвъ случай, ако ние рѣчемъ да се произнесемъ по тая работа въ една или друга смисълъ, тогава ще излѣзе, че ние си присвояваме правото на единъ чисто съдебенъ институтъ и че разрѣшаваме чисто съдебни дѣла. Намѣто тия български граждани да се обърнатъ къмъ съдилищата, ние се обръщаме на съдилище и казваме, че издаденото рѣшение отъ Върховната Смѣтна Палата и утвърдено отъ Върховния Касационенъ Съдъ, въ полза на окръжния съвѣтъ, не трѣбва да се изпълнява и сумата нѣма да се изиска отъ лицето. Може да грѣшж, може други да мислятъ по-право, но азъ гледамъ отъ формална гледна точка на въпроса. Азъ имахъ случай да прочетж самото постановление на Смѣтната Палата — ние не влизаме въ съществуто на работата, дали правилно е израсходвана сумата или неправилно, на ние и не можемъ да влѣземъ въ съществуто на работата, дали тая сума е правилно израсходвана — и тамъ е казано, че въ едно писмо отъ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла се е казвало, че тая сума е била израсходвана за болница, но не се оправдавала, защото не била прѣдвидена въ параграфа на надлежния окръженъ бюджетъ. Остава, значи, тоя гражданинъ, за да може да докаже правотата на своето искане, да се обърне

къмъ респективнитѣ съдилища да докаже това не само отъ формална, но и отъ материална, па, ако щете, и отъ чисто юридическа страна, да докаже, че има право на обратенъ искъ. Ние, не ще съмнѣние, като разрѣшаваме въпроса, съспендираме по своето същество дадено рѣшение на извѣстна власт; излиза, значи, че ние се обръщаме на съдебенъ институтъ. Ето защо, азъ, като гледамъ отъ формална страна на въпроса, защото не може иначе да се схване това положение, — ако щете оправдайте ги, азъ ще се радвамъ, защото нѣма защо да се раскарва този човѣкъ неправилно — по ако искате да се държимъ строго на почвата на законодателството, на буквата на закона, ние трѣбва да оставимъ просители да се обърне къмъ респективнитѣ съдилища и да докаже по същество, че неговата претенция е права. Ние нѣмаме никакви данни, дали по същество неговата претенция е права. Може да има юридически основания за такъвъ искъ, може и да нѣма право. Ето защо, казвамъ, нека да оставимъ този човѣкъ да се обърне къмъ респективнитѣ съдилища и тамъ да добие своето право.

Вълчанъ Г. Чакъровъ: Не съмъ съгласенъ съ мнѣнието на г. Таслакова и г. Каравелова и др. по слѣдующитѣ съображения. Г-нъ Пушкировъ дава едно заявление и иска да бжде признатъ за оправданъ прѣдъ Смѣтната Палата; той не казва, че е злоупотрѣбилъ тия пари. Самата Смѣтна Палата признава, че той е похарчилъ тия пари, но не по параграфа отъ бюджета. Азъ мислж, че по тоя въпросъ завчера имахме дълга прѣпирня, която се разрѣши въ смисълъ да се признае за оправдана сумата. Г-нъ Таслаковъ каза, че за наказание трѣбва да отиде въ съдилището, да плати съдебни разноси, та да почувствува и да си отваря очитѣ за въ бжджце. Азъ мислж, че ако се отнесе до съдилището, тия разноси ще се натоварятъ на окръжния съвѣтъ. Г-нъ Каравеловъ каза . . . (Не се чуе.) съ което иска да се оправдае една сума отъ 3.600 л., похарчена по заповѣдь на г. Каравелова, за правилна . . . (Не се чува.) Колко повече да не се признае сумата на Пушкирова.

Да се говори повече по този въпросъ, азъ не намирамъ за нужно; затова, прѣдлагамъ да се прѣкратятъ дебатитѣ.

Прѣдсѣдателъ: Ще турж на гласуване. Мнѣнието на комисията е това: сумата 44.487 л. и 80 ст., израсходвана отъ Недѣлча Пушкировъ, отъ гр. Свищовъ, въ битността му членъ-касиеръ на Свищовската окръжна постоянна комисия, да се признае за правилно израсходвана. Моля онии г. г. прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Жителитѣ на с. Узунджово, Хасковска околия, искатъ да имъ се отстъпи едно здание, находяще се въ селото имъ, което прѣди да населятъ тия хора това село, се е населявало отъ турци. Държавата или, по-право, хазната усвоила джамията, която била въ селото, и я считала за държавна. Като засвоила държавата тая джамия, тѣ ходатайствуватъ да имъ се отпусне, за да имъ служи за черква. Това прошение е ходило въ Министерството на Финанситѣ и това послѣдното

се е съгласило да имъ се отпусне тая джамия подъ известно парично изкупуване около 2.000 л.

Комисията, обаче, намѣри, че тия хора, които сж се заселили въ това село, споредъ както тѣ казватъ, сж израсходвали за покупка на турскитѣ имоти около $1\frac{1}{2}$ милионъ гроша, намѣри казвамъ, че даже мнѣнието на Министерството на Финанситѣ, за да имъ се даде това здание срѣщу известна сума, е несправедливо. Държавата, казва комисията, трѣбва да бжде щедра по отношение на тия хора и да имъ отстъпи това здание безъ пари. Комисията прие тѣхната проща и ходатайствува да се съгласите съ това рѣшение, като се отпусне зданието безъ пари.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще турж на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се отстъпи бееплатно на Узунджовската селска община, Хасковска околия, находяща се въ това село джамия за прѣобрѣщането ѝ въ църква. Молж ония г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Жителитѣ на с. Кадж-Кьой, Ново-Загорска околия, като казватъ, че въ тѣхното землище имало четири парчета държавни земи и като сж нуждаели отъ насища, искатъ тия четири парчета да имъ се отстъпятъ отъ държавата. Министерството на Финанситѣ се е съгласило срѣщу една опѣнка отъ 15 л. декартъ.

Комисията се съгласява съ това мнѣние на Министерството на Финанситѣ и рѣши, щото казанитѣ парчета земя въ молбата да се оставятъ на тия хора за стойностъ 15 л. всѣки декартъ, тѣй като тѣ се нуждайтъ отъ насище въ селото си.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще турж на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се отстъпятъ на просителитѣ исканитѣ отъ тѣхъ четири парчета земя по 15 л. декартъ. Молж ония г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Радославъ Димитровъ Казаковъ, Шумненецъ, Варненски жителъ, сега арестуванъ въ Варненския окръженъ затворъ, е подалъ едно прошение, съ което иска да му се признае, че неговото задържане въ затвора било неправилно. (Гласове: О хо!) Той е билъ осъденъ съ присѣда.

Комисията рѣши да се остави това прошение безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване. Мнѣнието на комисията е: настоящето прошение да се остави безъ послѣдствие. Молж ония г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Прощението остава безъ послѣдствие.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Нѣкой си Зехра Мустафова, отъ Цариградъ, бивша жителка на гр. Шуменъ, указва, че въ руско-турската война мжжтъ ѝ ималъ два дюкяна въ Шуменъ, които били завладени отъ държавата, та моли да ѝ се признае правото на владение.

Комисията остави прощението ѝ безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване. Мнѣнието на комисията е: настоящето прошение да се остави безъ послѣдствие. Молж ония г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Прощението остава безъ послѣдствие.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Нѣкой си Недю Цочевъ отъ с. Батосово, Севлиеиска околия, иска да му се отпуснатъ 500 л. помощъ, защото билъ бѣденъ. Прѣдставя и едно свидѣтелство.

Комисията остави прощението му безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване. Мнѣнието на комисията е: настоящето прошение да се остави безъ послѣдствие. Молж ония г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Остава се безъ послѣдствие.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Нѣкой си Христо Г. Чокоевъ, отъ гр. Севлиево, бившъ прѣдприемачъ по доставката на хлѣба, ечемика и сламата въ 1-й артилерийски полкъ, прѣдставлява три свидѣтелства съ прощението си въ смисълъ за стойността на разнитѣ продукти, като казва, че вслѣдствие на сушата, прѣзъ течение на врѣмето, когато е билъ ангажиранъ да доставлява тия продукти, изгубилъ голѣми суми, и моли Народното Събрание да разрѣши да му се исплатятъ загубитѣ отъ държавното съкровище. По-нататкъ нѣма защо да се говори, защото комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване. Мнѣнието на комисията е: настоящето прошение да се остави безъ послѣдствие. Молж ония г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Остава се безъ послѣдствие.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Нѣкой си Османъ Ефенди Демировъ и други, които титулиратъ себе си училищни настоятели въ гр. Варна, молятъ да се отпусне помощъ за тѣхното училище.

Комисията остави безъ послѣдствие това прошение, тѣй като за това има другъ пътъ, по който можтъ да претендиратъ за такива помощи.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване. Молж тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да се остави безъ послѣдствие молбата на Османъ Ефенди Демировъ и др. училищни настоятели отъ гр. Варна, съ което молятъ да имъ се отпусне помощъ за училището имъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Остава се безъ послѣдствие.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Молба отъ Марина Христовъ, кметъ на с. Брѣгаре, Орѣховска околия, и отъ жителитѣ на сѣщото село, Въло Тодоровъ и Цено Бенковъ, пълномощници на тамошнитѣ жители, въ която казватъ, че въ по-миналитѣ години купили нѣкои държавни земи за известна стойностъ; въ разстояние на нѣколко години тѣ несплатили 9.900 л., а иматъ още да плащатъ; молятъ Народното Събрание да имъ опрости останалата сума.

Комисията намѣри, че това имъ искане е неоснователно и го остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдатель: Ще турж на гласуване. Моля тия г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да се остави безъ послѣдствие молбата на Марина Христовъ, кметъ на с. Брѣгаре, и на Вѣла Тодоровъ и Цена Бенковъ, пълномощници на Брѣгарскитѣ жители, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Оставя се безъ послѣдствие.

Докладчикъ Николай Ненчовъ: Нѣколко души, които титулиратъ себе си запасни унтеръ-офицери, казватъ, че напуснали войската и че сега наново желаятъ да постъпятъ, обаче не имъ се разрѣшавало отъ властѣта. Молятъ Народното Събрание да разрѣши да постъпятъ наново въ войската.

Комисията рѣши: прошеніето имъ да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдатель: Ще турж на гласуване. Моля тия г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да се остави безъ послѣдствие докладваното прошение, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Оставя се безъ послѣдствие.

Докладчикъ Пойо Табаковъ: Постъпило е едно прошение отъ жителитѣ на с. Жгленъ, Луковитска околия, съ което, като се оплакватъ, че прѣзъ 1897 и 1898 год., прѣзъ врѣме на наводнението, имъ било отнесено селското пасище, молятъ Народното Събрание да имъ продаде 5.000 декара гора, т. е. мера, отъ която правителството имало около 20.000 декара.

Това прошение комисията го испратн въ Финансовото Министерство, и министерството бѣше искало свѣдѣния отъ горския инспекторъ, а така сжщо и отъ окръжния управител и съобщава на комисията, че нѣма нищо противъ това, само че казва, да се опрѣдѣли цѣната по 6 л. декартъ.

Комисията, слѣдъ това уважи молбата на жителитѣ на с. Жгленъ и рѣши: да се удовлетвори това искане и да имъ се продаждъ 5.000 декара отъ мерата по 6 л. декартъ, платими въ 10 години по 3.000 л.

Прѣдсѣдатель: Ще турж на вотиране прошеніето на жителитѣ на с. Жгленъ, Луковитска околия. Комисията е рѣшила да се продаждъ на жителитѣ на с. Жгленъ 5.000 декара мера по 6 л. декара, платими въ 10 години.

Моля тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Пойо Табаковъ: Друго едно заявление е постъпило отъ жителитѣ на с. Бѣлсичево, пакъ Луковитска околия. Въ това заявление се оплакватъ, че нѣмали селско пасище, тъй като това село било турско село и, като се изселили турцитѣ, държавата взела тѣхнитѣ мѣста и ги продала тамъ на нѣкои други села; останали още двѣ — три парчета земя, отъ около 180 декара, която не могло да се продаде, понеже била калпава. Прѣлъ видъ на това, че мѣстото имъ е тѣсно, че иматъ пужда отъ пасище и че селото имъ се увеличило, защото имало 200 души прѣселени, македонци, молятъ да имъ се отпусне тая земя отъ 180 декара даромъ, тъй като по-рано държавниятъ

чиновникъ ходилъ да я продава и никой не я купилъ, защото никой не е можалъ да даде по два лева на декаръ.

Това прошение пакъ е пращано въ Министерството на Финанситѣ. Оттамъ г. Финансовиятъ Министръ съобщава на комисията, че нѣма нищо противъ, ако се отстъпи тая земя на селянитѣ, само моли, ако тя бѣде отстъпена, да бѣде отстъпена на Бѣлсичевската община, но въ полза на училището.

Комисията уважи молбата на просителитѣ и взе рѣшение да се отстъпи въпросната земя въ полза на училището.

Прѣдсѣдатель: Ще турж на вотиране прошеніето на Бѣлсичевската селска община. Мнѣнието на комисията е, да се отстъпи исканата земя на Бѣлсичевската община въ полза на училището.

Моля тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Пойо Табаковъ: Просба отъ Бѣлоградчишкото театрално дружество „Пчела“. Прѣзъ 1894 год. дружеството било построило нѣкое здание театрално и това здание било записано въ емлянитѣ регистри на името на дружеството. Дружеството било бѣдно, нѣмало пари, имало събранъ данъкъ отъ около 561 л. и 55 ст. и моли Народното Събрание да му опрости тоя данъкъ, защото се намирало въ невъзможность да го плати. (Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: За колко години е този данъкъ?) За 5 години.

Комисията уважи молбата на дружеството и моли Народното Събрание да се съгласи за опрощаването на данъка.

Сотиръ Календеровъ: Министрътъ на Финанситѣ какво е казалъ?

Докладчикъ Пойо Табаковъ: Не е пращано въ Министерството на Финанситѣ.

Василъ Кжнчовъ: Пращано е!

Министръ Д-ръ Василъ Радославовъ: Какво е казалъ Финансовиятъ Министръ?

Докладчикъ Пойо Табаковъ: Тукъ има едно писмо отъ Видинското окръжно финансово управление, което е запитано отъ министерството; въ него е казано:

„Въ изпълнение прѣдписанията на Финансовото министерство отъ 11-й януарий и 18-й мартъ п. г. подъ № № 262 и 2.255, честь имамъ да Ви възвѣрихъ при настоящето си, г-не началнико, просбата на Бѣлоградчишкото благотворително театрално дружество, заедно съ единъ прѣписъ отъ рапорта на Бѣлоградчишкия главенъ бирникъ, отъ 7-й того, подъ № 636, на зависяще отъ Ваша страна раснопреждане.“ (Сотиръ Календеровъ: Рапортътъ какво пише?) Рапортътъ е слѣдующиятъ:

„Приложено, като Ви повѣрѣамъ, г-нъ началникъ, заявлението на дружеството „Пчела“, заедно съ придружающитѣ го книжа, имамъ честь да Ви дамъ слѣдующитѣ по съдържанието му свѣдѣния: Прѣзъ 1894 год. дружеството „Пчела“ дѣйствително е построило на свои частни срѣдства единъ театраленъ салонъ съ бюфетъ. За направата на това здание

дружеството е похарчило около 20.000 л. и, като е нѣмало толкова пари, било е принудено да прибѣгне до заеми. Засега дружеството има да дължи: на Българската Народна Банка по ипотека 9.500 л., на училищния фондъ въ Бѣлоградчикъ 1.500 л. и на земеделѣческата каса 1.400 лева, или всичко 12.400 л. За поддържане и за погашение на дълговетъ си, дружеството, освѣнъ данъцитъ, трѣбва ежегодно да плаща слѣдующитъ суми: на банката, за погашение дълга си съ лихвитъ, 1.150 л.; на земеделѣческата каса и училищния фондъ, за лихви, 232 л.; за застраховка на зданието 55 л.; за слуги и др. 250 л., или всичко около 1.687 л. Срѣщу тѣзи расходи дружеството има слѣдующитъ приходи: отъ наемъ на зданието 480 л., отъ прѣдставления около 700 л. и отъ членски вносове и частни пожертвувания около 300 л., или всичко около 1.480 л. Отъ горѣизложеното се вижда, г-нъ началникъ, че дружеството се намира въ твърдъ затруднително положение и че ще е невъзможно да посрѣща даже належащитъ си нужди. Затова, и прѣдъ видъ цѣлѣта, която гони, добръ ще бѣде, ако се удовлетвори искането му и се опрости данъкътъ“.

Рѣшението на комисията е да се уважи молбата на тия просители и да се опрости данъкътъ на сума 561 л. и 55 ст.

Василъ Кжнчовъ: Г-да прѣдставители! Менѣ ми се струва, че въ тоя случай ние трѣбва да постѣпимъ по реда, който е заведенъ тукъ, именно по-напрѣдъ да се вземе мнѣнието на Министра на Финанситъ и тогава Народното Сѣбрание да рѣши да се опрости сумата. Заведениятъ редъ е, когато единъ данѣкоплатецъ мисли, че каквото и да стане той не може да плати . . . (Прѣдсѣдателъ: Прѣди малко Народното Сѣбрание рѣши!) Азъ казвамъ, че има закони такива, по които става опрощаването на даждията. Народното Сѣбрание, ако иска, може да прави и беззакония, но добръ е да се съобразява съ реда, който е въведенъ у насъ — да се иска мнѣнието на Финансовия Министъръ и, ако дѣйствително не може да плати дружеството тоя данѣкъ, да се опрости сумата, а ако може, да не се опрощава.

Иванъ Ст. Кирковъ: Г-да народни прѣдставители! Градътъ Бѣлоградчикъ, като пограниченъ градъ, често дохождатъ на гости отъ сѣсѣдната Сърбия офицери въ него. Дружеството „Пчела“, което се намира въ бѣдно положение, се рѣши да направи заемъ, като станахъ поржчители единъ за другъ и истеглихъ пари отъ банката и земеделѣческата каса; и направихъ едно здание за това театрално дружество, като похарчихъ 20.000 л., и сега се намира подъ ипотека за 12.000 л., а приходитъ сж толкова, щото не може да си платитъ и данѣка. Още миналата година е испратено тукъ прошение за опрощаването на тоя данѣкъ, а пѣкъ Министерството на Финанситъ го е испратило на надлежния бирникъ, и бирникътъ, като исчислява всички приходи и расходи на дружеството, дава мнѣние, че тоя данѣкъ не е възможно да се плати отъ дружеството и подиръ туй Министерството на Финанситъ внася тукъ прошениято. При всичко, че нѣма тукъ това писмо на министерството, което придружава прошениято, понеже съ него нѣколко прошения сж испратени тукъ, Министерството на Финанситъ искава мнѣние да се удовлетвори то, споредъ

мнѣнието, което е далъ главниятъ бирникъ. Зданието е направено съ благотворителна цѣль и азъ мислѣхъ, че Народното Сѣбрание ще направи една грѣшка, ако не опрости една такава сума отъ 500 л. Затова, моля Народното Сѣбрание да приеме да се опрости тая сума.

Никола Константиновъ: Г-да народни прѣдставители! Менѣ ми се струва, че колкото да извиняваме положението на дружеството „Пчела“, ние не трѣбва да нарушаваме съществуващитъ закони. Има редъ, по който се опрощаватъ даждията и споредъ този редъ по просбата на дружеството нека се внесе прѣдложение отъ надлежния министъръ, съ което да се иска опрощаването на тоя данѣкъ. Туй не се прави спрѣмо по-бѣднитъ сѣмейства, на които кжщитъ продадохме за да вземемъ паритъ за данѣкъ и да ги оставимъ безъ покривъ, безъ клечка дърва и безъ храна; за тѣхъ никой не е ходатайствувалъ, а пѣкъ и тѣ сж сжщо бѣдни като дружеството „Пчела“. Слѣдователно, нѣмаме никакво основание да нарушаваме законитъ въ страната.

Прѣдсѣдателъ: Ще турж на гласуване прошениято на Бѣлоградчикското театрално благотворително дружество „Пчела“. Съ това прошение дружеството иска да му се опроститъ 561 л. и 55 ст., които дължи за данѣкъ. Мнѣнието на комисията по това прошение е да се опрости тая сума. Моля тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Едни: Меншество! Други: Болшинство! — Василъ Кжнчовъ: Нѣма болшинство!)

Щомъ има съмнѣние, ще поканиж квестора г. Никола Боневъ да провери гласуващитъ.

Моля тия г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката.

Квесторъ Никола Боневъ: (Слѣдъ проверяването.) Меншество е.

Прѣдсѣдателъ: Прочетѣте гласуващитъ.

Квесторъ Никола Боневъ: (Слѣдъ прочитането.) Само 14 души сж. (Глъчка.)

Прѣдсѣдателъ: Тукъ има повече отъ 20 души.

Петъръ Н. Даскаловъ: Азъ ги виждамъ 40 души!

Квесторъ Никола Боневъ: (Слѣдъ второ прѣбройване.) Сега пѣкъ сж 27 души.

Прѣдсѣдателъ: Тогава ще турж на гласуване противното. Моля тия г. г. наредни прѣдставители, които сж на противно мнѣние, или, по-добръ, които не приематъ мнѣнието на комисията . . . (Дамянъ Цековъ: Може да се въздържатъ нѣкои!) А именно затова и . . . (Дамянъ Цековъ: Нека се изброжатъ присѣтствущитъ!) Моля 27 души сж за.

Сега, тия г. г. народни прѣдставители, които сж противъ това опрощаване, да си вдигнатъ ржката.

Моля, прочетѣте ги сега, г-нъ Боневъ.

Квесторъ Никола Боневъ: (Слѣдъ прѣбройването.) 29 души гласуватъ.

Прѣдсѣдателъ: Значи, болшинство е. И тѣй сумата не се опрощава.

Михаилъ К. Сарафовъ: Да се гласува прѣдложениято, да се испрати въ Министерството на Финанситъ!

Прѣдседателъ: То е пращано веднажъ.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ ще ви докладвамъ най-напрѣдъ едно прошение отъ общинския съвѣтъ на с. Хотница, Търновска околия. (Василъ Кънчовъ: Молиж, по-високо, защото не се чуе нищо!) Тѣ искатъ Народното Събрание да имъ отпусне съ плата едно пасище, като казватъ, че отъ освобождението насамъ се ползували отъ него.

Сжщо има и друго прошение отъ с. Самоводене. И тѣ искатъ, ако не имъ отпусне правителството пасището, отъ което сж се ползували отъ освобождението насамъ, да имъ го даде съ една малка цѣна.

Тия двѣ прошения сж ходили въ Министерството на Финанситѣ, което се е изказало върху тѣхъ по този начинъ: (Чете.) „Калиманската поляна“, „Харманляка“ и „Гробищата“ да се продаждъ на Хотнишката селска община, а „Каябунарската поляна“ да се раздѣли на двѣ равни части, отъ които южната частъ да се продаде на Самоводската община, съ задължение да прѣмѣсти въ нея чешмата, която се намира около 20—30 метра на вжтрѣ въ сѣверната частъ, а сѣверната частъ да се продаде на Хотнишката селска община, като за граница служи пжтътъ, който, идейки отъ Самоводени, присича поляната приблизително по срѣдата. Тая продажба да стане по слѣдующитѣ цѣни: „Калиманската поляна“ по 18 л. декартътъ, „Харманлякътъ“ и „Гробищата“ по 5 л., а „Каябунарската поляна“ по 15 л. декартътъ. Исплащането на паритѣ да стане въ петъ години и на петъ падежа, начиная отъ датата на прѣдаването имотитѣ на купувачитѣ — общини“.

Комисията рѣши да се удовлетвори просбата на тия двѣ общини, съгласно искането на Финансовото Министерство.

Прѣдседателъ: Ще турж на вотирание прошениято на жителитѣ отъ Самоводската община и прошениято на жителитѣ отъ Хотнишката селска община.

Мнѣнието на комисията е да се удовлетвори просбата на тия двѣ села, съгласно съ изказаното мнѣние отъ Министерството на Финанситѣ, въ писмото му № 4.618 отъ 9-й декемврий т. г., както се прочете отъ г. докладчика. Молиж тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Друго едно прошение отъ Ресенския селско-общински съвѣтъ, Търновска околия. Тѣ искатъ да имъ се отпусне едно пасище, което е между селото Ресенъ и селото Калимончъ.

Туй прошение сжщо е ходило въ Министерството на Финанситѣ, което казва да се отпусне това пасище съ плата по 20 л. декартътъ и да се исплати въ три срока по тоя начинъ: $\frac{1}{3}$ отъ цѣлата сума при прѣдаването на пасището, втората $\frac{1}{3}$ слѣдъ една година, а третата $\frac{1}{3}$ слѣдъ двѣ години отъ прѣдаването на пасището, съ което и просителитѣ се съгласяватъ.

Комисията се съгласява да се удовлетвори искането на просителитѣ, съгласно мнѣнието на Финансовото Министерство.

Прѣдседателъ: Ще турж на вотирание прошениято на жителитѣ на с. Ресенъ, Търновска околия. Мнѣнието на

комисията е да се удовлетвори тѣхното искане, съгласно мнѣнието на Министерството на Финанситѣ изложено, въ писмото му № 4.410 отъ 26-й ноемврий 1899 год. както се прочете отъ г. докладчика. Молиж тия, г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Друго едно прошение отъ Вишовъ-Градското селско общинско управление, Павликенска околия. Тѣ искатъ да имъ се отпусне едно държавно пасище „Плужно“ отъ 230 декара даромъ.

Това прошение, слѣдъ като е ходило въ Министерството на Финанситѣ, послѣдното се изказва, че даромъ не може да се отпусне това пасище никога, а да го заплащатъ отъ 7 до 10 л. декартътъ. Прошетарната комисия намѣри, че това мѣсто трѣбва да се заплати по 7 л. декартътъ и по този начинъ удовлетворява просбата на просителитѣ.

Прѣдседателъ: Ще се тури на вотирание заявлението на жителитѣ на с. Вишовъ-Градъ . . . (Дамянъ Цековъ: Въ колко години да се платжтъ паритѣ?)

Мнѣнието на комисията е това искане да се удовлетвори, като заплатжтъ жителитѣ отъ с. Вишовъ-Градъ пасището по 7 л. декартътъ. Молиж тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Друго едно прошение отъ Мирча Кюлевъ, отъ с. Бей-Кьой, Къжжлъ-Агачка околия. Той иска да му се опростжтъ 900 л. данъкъ за 1893 год., защото прѣзъ сжщата година му изгорѣли всичкитѣ снопи, натрупани на хармана, покрай които изгорѣли му още: кжщата, плѣвницитѣ и всичко. Констатирано е това отъ свидѣтелство на общината, че повече отъ 8.500 л. ималъ загуби. Той искалъ и другъ пжтъ Министерството на Финанситѣ да му опрости данъка за тази 1893 год., по то не уважило молбата му.

Комисията изказа мнѣние да се испрати това прошение въ Министерството на Финанситѣ, отдѣлто, слѣдъ като се събержтъ нужнитѣ свѣдѣния и се повѣрие, тогазъ да се разрѣши въпросътъ.

Прѣдседателъ: Понеже прошетарната комисия е рѣшила да се иска мнѣнието на министерството, тогазъ, съгласно Правилника, ще трѣбва да се испрати. Даже не е трѣбовало да се докладва. Така щото, ще се испрати въ министерството това прошение.

Желѣзко Петковъ: Не трѣбва да се испраща въ министерството, защото има свидѣтелство, което казва, че му изгорѣли снопитѣ, както били на хармана. Въ 1893 год. навечеръ, таматъ захваналъ да отвѣва, подпалватъ се двѣтѣ му плѣвни, изгарятъ, изгарятъ и всичкитѣ му снопи. Така щото, отъ храна и друго тоя човѣкъ около 12.000 л. загуба го постигнало. Намѣрихъ се добри хора та му дадохъ храна за сѣме, дадохъ слама и пр. за добитѣка за да прѣкара. И той не иска сега друго, освѣнъ да му се опрости данъкътъ за тия снопи, които сж изгорѣли. Не трѣбва да се испраща прошениято въ министерството, защото той и въ 1894 и 1895 год. е давалъ заявление нѣколко пжти

въ министерството. Така щото, азъ моля почитаемото Народно Събрание да му опрости тоя данъкъ. Той иска да му се опрости данъкътъ само за изгорѣлитъ снопи. Понеже таемота комисија може да иска да добие тия свѣдѣния: дали наистина е изгорѣлъ човѣкътъ. Азъ заявявамъ, че е изгорѣлъ, защото азъ съмъ билъ очевидецъ на тоя пожаръ, и заявявамъ тукъ прѣдъ Народното Събрание, че е изгорѣлъ. (Нѣкой отъ прѣставителитъ: Има ли документи?) Има документи, има и свидѣтелство отъ общинското управление, че е изгорѣлъ. Затуй, моля г. докладчика да се съгласи съ мене да се разрѣши този въпросъ още сега, като му се опростѣтъ тия 900 л., данъкъ на изгорѣлитъ снопи.

Стефанъ Къойбашиевъ: Азъ мисля, че прошенieto, за което се говори, слѣдъ като има свидѣтелство, че е изгорѣлъ човѣкътъ, и щомъ не иска друго нищо, освѣтъ данъкътъ за тая година да му се опрости, менъ ми се струва, че не трѣбва да се игнориратъ такива свидѣтелства и почитаемота комисија трѣбваше да разрѣши въпроса. Веднажъ внесено въ Събранието това прошение, Събранието може да го разисква и да му опрости. И тъй трѣбва да направи: да му се опрости данъкътъ за тази година. Нѣма да бжде грѣхъ, ако се опрости на единъ човѣкъ нѣщо, за което не е той кривъ, когато е станало съ него такава голѣма пакостъ. Самъ г. Желѣзко Петковъ потвърждава, че сж изгорѣли снопитъ на тоя човѣкъ, той че е билъ очевидецъ; като прѣдставителъ, той нѣма да ни излъже, затова и трѣбва да му се върва. Събранieto, слѣдователно, нѣма да направи злѣ, въ случай ако се испрати прошенieto въ министерството, като се испита, че е вѣрно, да му се опрости. Не трѣбва да се съберѣтъ паритъ и послѣ да се връщатъ. По-добрѣ е да се опростѣтъ. Въ всѣки случай, ако се испрати, моето мнѣние е, баремъ съ прѣпорѣка, да не се събиратъ тия пари, докато не се изслѣдва.

Василъ Кънчовъ: Това прошение се докладва криво и, заради туй, не може да се разисква върху него. Прешетарната комисија е рѣшила да се вземе мнѣнието на Министерството на Финанситъ и тогава да се докладва, и сега г. докладчикътъ по погрѣшка го докладва. Слѣдователно, нѣма нужда да се разисква върху него, а трѣбва да се направи това, което е направила комисията — да се вземе мнѣнието на министерството, както досега съ цѣль редъ други прошения сме постигвали така. Щомъ нѣмаме свѣдѣния, не можемъ и да го разискваме. По погрѣшка се докладва то, както казахъ. Затуй, г. докладчикътъ трѣбва да го оттегли и свършена работа.

Прѣдседателъ: Прошението вече се докладва. Мнѣнието на комисията е да се испрати въ Министерството на Финанситъ, отдѣто, слѣдъ като се даджтъ нужнитъ свѣдѣния и се повърне, тогава да се пристѣпи къмъ разрѣшение на въпроса. Мнѣнието на г. Желѣзко Петковъ е още сега да се опрости тая сума. Понеже Народното Събрание разисква това прошение, азъ мисля, че нѣма никакви причини да се отлага и Народното Събрание да не взима рѣшение по този въпросъ. Затуй, ще турѣ на вотиране мнѣнието на комисията. (Никола Константи-

Ако ще се взима рѣшение, искамъ думата!) Мнѣнието на комисията е, щото това прошение да се испрати въ Министерството на Финанситъ, отдѣто, като се съберѣтъ нужнитъ свѣдѣния и се повърне, тогазъ да се разрѣши въпросътъ.

Моля тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Едни гласове: Меншинство! — Други: Болшинство!) Понеже има споръ, моля г. квестора Боневъ да провери гласоветъ.

Тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката.

Квесторъ Никола Боневъ: (Слѣдъ прѣброяването.) 29 души вдигатъ. (Глъчка.)

Прѣдседателъ: Моля, моля, ще турѣ на вотиране противното.

Тия, които сж противъ мнѣнието на комисията, да се не испраща това прошение въ министерството, а сега още да се опрости сумата, да си вдигнатъ ржката.

Квесторъ Никола Боневъ: (Слѣдъ прѣброяването.) 23 души вдигатъ.

Прѣдседателъ: Значи, за мнѣнието на комисията, щото прошенieto на Мирча Колевъ, отъ с. Бей Къой, Къжжлъ-Агачка околия, да се испрати въ Министерството на Финанситъ, има болшинство.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прошение отъ Янаки Христовъ, македонецъ, бичкиджия въ държавната гора „Чумиришъ“ и „Бѣлокраска рѣка“, Еленска околия, с. Кастелъ, за подпомагане 4.000 л., т. е. половината частъ отъ расхода по постройката на пѣтища и мостове въ горѣ-споменжититъ държавни гори. Той е дошълъ да сѣче дърва и да рѣже дѣски и е направилъ единъ пѣтъ отъ 15—20 километра до околнитъ села. Моли Народното Събрание да му помогне на половина да исплати отъ тия пари. Той похарчилъ повече отъ 8.000 л., иска само 4.000 л.

Комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие това прошение.

Прѣдседателъ: Ще турѣ на вотиране прошенieto на Янаки Христовъ, съ което иска 4.000 л. помощъ. Комисията е на мнѣние да се остави безъ послѣдствие това прошение. Моля тия г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прошение отъ Недѣлка Г. Кавалджиевъ, отъ с. Бояджиевъ, Ямболска околия, Сливенски окръгъ, сега живущъ въ с. Голѣмъ Манастиръ, Кавалийска околия. Той иска опрощаване на 293 л. и 54 ст. данъкъ.

Комисията рѣши, съгласно мнѣнието на Министерството на Финанситъ, да му се опрости сумата 293 л. и 54 ст.

Прѣдседателъ: Моля тия г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прошение отъ земледѣлицитъ на село Феклачъ, Котленска околия, съ което искатъ да имъ се опростѣтъ 1.430 л., дължими отъ десетъкъ за 1891 год., като пострадали отъ суша и наводнение.

Комисията рѣши, съгласно мнѣнието на Министерството на Финансите: да се опрости сумата 1.430 л. (Сотиръ Календеровъ: На какво основание? Нѣма ли отъ кждѣ да се вземжтъ?) Отъ 1891 год. още имъ се искатъ 1.430 л. за десетъкъ. Не било възможно да го исплатжтъ, понеже били пострадали отъ наводнение и суша. (Сотиръ Календеровъ: Министерството какво казва?) Да се опростжтъ!

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се опрости на просителитѣ, земледѣлцитѣ на с. Феклачъ, Котленска околия, сумата 1.430 л., дължима отъ десетъкъ за 1891 год., съгласно съ исказаното мнѣние отъ Министерството на Финансите. Молиж ония г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Значи, приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прощение отъ Михала Ив. Козловски, отъ гр. Ямболъ, за опрощаване 95 л. и 94 ст. данъкъ къмъ хазната. Той билъ боленъ, лѣкувалъ се въ Ямболската болница 8 мѣсеци, но не могълъ да оздравѣе и не могълъ да се занимава съ нищо.

Комисията, съгласно рѣшението на Министерството на Финансите, исказва желание да му се опростжтъ само 70 л. и 46 ст.

Прѣдседателъ: Ще турж на вотиране прощението на Михала Ив. Козловски, отъ гр. Ямболъ. Комисията е рѣшила, съгласно съ мнѣнието на Министерството на Финансите, да му се опростжтъ само 70 л. и 46 ст. Тия отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прощение отъ Тая Славовъ, отъ с. Талашманлий, Каваклийска околия, съ което иска да му се опростжтъ 195 л. и 05 ст. данъкъ недоборъ отъ разни години.

Комисията рѣши: съгласно писмото на Министерството на Финансите, отъ 13-й декемврий 1897 год. подъ № 8.798, да му се опростжтъ 201 и 97 ст.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се опрости сумата 201 л. и 97 ст., съгласно писмото на Министерството на Финансите, отъ 13-й декемврий 1897 год. № 8.798, на Тая Славовъ отъ с. Талашманлий, Каваклийска околия. Които отъ г. г. народнитѣ прѣдставители сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прощение отъ Янча Атанасовъ, отъ с. Калфа-Къой, Каваклийска околия, съ което иска да му се опростжтъ 1.004 л. данъкъ къмъ хазната отъ 1880—1888 год.

Комисията, съгласно мнѣнието на Министерството на Финансите, исказва желание да му се опростжтъ само 600 л.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се опростжтъ на Янча Атанасовъ, отъ с. Калфа-Къой, Каваклийска околия, 600 л. отъ дължимитѣ данъци къмъ хазната. Които отъ г. г. народнитѣ прѣдставители приематъ

мнѣнието на комисията, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прощение отъ Диня Мановъ, отъ с. Калфа-Къой, Каваклийска околия, съ което иска да му се опрости сумата 353 л. данъкъ къмъ хазната.

Комисията рѣши, съгласно мнѣнието на Министерството на Финансите, да се опрости на просителя тая сума.

Прѣдседателъ: Понеже никой не желае да говори, ще дамъ на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се опрости сумата 353 л. данъкъ къмъ хазната на Диня Мановъ, отъ с. Калфа-Къой, Каваклийска околия. Които отъ г. г. народнитѣ прѣдставители сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Приема се мнѣнието на комисията.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Молба отъ Тома С. Хитровъ, отъ гр. София, поборникъ, старъ фотографъ, пенсионеръ, съ която иска да му се опростжтъ данъцитѣ на сума 255 л. и 60 ст. за занятieto, упражнявано отъ него по-рано.

Комисията рѣши, съгласно мнѣнието на Министерството на Финансите, да му се опрости тая сума. (Никола Боневъ: Отъ какво е?) Данъкъ за занятieto му фотографъ.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще турж на гласуване прощението на Тома С. Хитровъ, жителъ отъ гр. София, съ което иска да му се опростжтъ 255 л. и 60 ст. данъкъ за занятieto фотографъ, упражнявано отъ него по-рано. Комисията е рѣшила, съгласно мнѣнието на Министерството на Финансите, да му се опрости тая сума. Тия отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Прощение отъ Мавродия Станчовъ, отъ гр. Сливенъ, отъ махала Овчарска, българинъ, православенъ, български подданикъ, 46-годишенъ, съ което иска опрощаване данъци къмъ хазната на сума 127 л., останълъ недоборъ отъ 1877—1891 год.

Комисията рѣши, съгласно мнѣнието на Финансовото Министерство, да му се опрости сумата 101 л. и 48 ст.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване прощението на Мавродия Станчовъ, отъ гр. Сливенъ. Мнѣнието на комисията е: съгласно писмото на Министерството на Финансите отъ 13-й декемврий 1897 год., подъ № 8.798, да му се опростжтъ само 101 л. и 48 ст. Които отъ г. г. народнитѣ прѣдставители сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнжтъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Бакевъ: Друга една молба е постъпила отъ Александра Тодоровъ, отъ гр. Добричъ, настойникъ на малолѣтното сираче Еленка, по масата на починалия Георги Тодоровъ, съ която иска да му се исплатжтъ 91 л., които хазната имала да дава на Георги Тодоровъ, като бившъ горекъ стражаръ.

Съ платежна заповѣдъ, подъ № 1.397, отъ 16-й априлий 1897 год., издадена отъ Министерството на Финансите,

тази сума била платена и затова комисията рѣши да се остави тая проща безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема миѣнието на комисията, което е: прощата на Александра Тодоровъ, отъ Добричъ, да се остави безъ послѣдствие, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Вакевъ: Прошение отъ жителитѣ на с. Тръстеникъ, Никополска околия, Свищовски окръгъ, съ което искатъ да се прѣустанови събирането на данъцитѣ за 1899 год., а така също и недоборитѣ до идущия харманъ — 1900 год.

Комисията рѣши да се испрати прощението въ надлежното министерство за удовлетворение, ако е вѣрно оплакването.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема миѣнието на комисията, което е: прощението на жителитѣ отъ с. Тръстеникъ да се испрати въ надлежното министерство, за удовлетворение, ако е вѣрно оплакването, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Никола Вакевъ: Прошение отъ Христия Стойковъ, отъ с. Джбене, Стрѣмска околия, съ което, като съобщава, че сѣмейството му се състояло отъ 5 члена, които били заразени отъ прилѣпчива очна болестъ, която била констатирана отъ тукашния Д-ръ Гергиновъ, моли да му се разрѣши да се лѣкува бесплатно въ Софийската или Пловдивската болница.

Комисията искажа желание това прошение да се испрати на г. Министра на Вжтрѣшнитѣ Дѣла съ прѣпорѣка да се удовлетвори.

Константинъ Панайотовъ: Най-хубаво е да се лѣкува бесплатно!

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема миѣнието на комисията, което е: прощението на Христия Стойковъ да се испрати на г. Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи, за удовлетворение, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Г-нъ докладчикъ Мантовъ има думата.

Александъръ Арсениевъ: Прѣдлагамъ да се вдигне засѣданието, защото е късно.

Прѣдсѣдателъ: Има да съобщѣмъ на почитаемото Народно Събрание, че има 3.000 прошения, които сж постѣпили и които трѣбва да се разгледатъ. (Нѣкои отъ прѣдставителитѣ: Утрѣ трѣбва да отидемъ въ църква!)

Александъръ Арсениевъ: Азъ направихъ прѣдложение и настоявамъ да го турите на гласуване!

Прѣдсѣдателъ: Г-нъ докладчикътъ е вече на трибуната.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Имаме нѣколко прошения, които ще рѣшимъ скоро. Имайте прѣдъ видъ, че въ комисията има 5.000 прошения. Ще заявѣмъ на Народното Събрание, че всѣки единъ отъ депутатитѣ идва и казва: туй прошение да се гледа, онуй прошение да се гледа, а пъкъ когато дойде комисията да ги докладва тукъ и да се гласува такова или онакова рѣшение, тѣ си отиватъ и не чакатъ да видѣтъ, какъвъ ще бѣде резултатътъ. Затуй, като прѣдсѣдател на комисията, заявямъ, че никому нѣма да допусямъ запапрѣдъ да се бърка въ работитѣ на прощатарната комисия.

Понеже всичкитѣ тия прошения, които ще ви докладвамъ, сж оставени отъ комисията безъ послѣдствие, ще ви моля да имате търпѣние да ги докладвамъ и да се вземе рѣшение по тѣхъ, защото населението чака да види резултата.

Прошение отъ Димитра Славовъ Тасковъ, отъ с. Ситово, Рупчоска околия, съ което моли да му се разрѣши да продава отново питиета, понеже това право му било отнето.

Комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема да се остави безъ послѣдствие прощението на Димитра Славовъ Тасковъ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ училищното настоятелство на гр. Калоферъ, съ което моли да му се опрости сумата отъ 2.411 л. и 40 ст., за исплащане на единъ старъ дългъ къмъ хазната отъ 430 лири, взети въ заемъ, наскоро слѣдъ освобождението, за донескарване на училищното здание.

Комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема да се остави безъ послѣдствие прощението на Калоферското училищно настоятелство, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ общинския кметъ на с. Касапляръ, Шуменска околия, съ което моли да се опрости на общината една сума отъ 822 л. и 50 ст., стойностъ на единъ бикъ, който прѣди 16—17 години правителството било дало за подобрѣние на мѣстната раса и който умрѣлъ.

Миѣнието на комисията е да се опрости сумата отъ 822 л. и 50 ст.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема миѣнието на комисията, което е, да се опрости сумата 822 л. и 50 ст., която се иска отъ общината на с. Касапляръ за единъ бикъ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Г-да прѣдставители! Туеъ има — ако искате да кажѣ имената имъ, но мисля, че е излишно — единъ въпросъ много важенъ. Има нѣколко частни лица и общини, които сж взели отъ земледѣлческитѣ каси пари и искатъ отъ Народното Събрание да имъ ги опрости. Прощетарната комисия намира, че земледѣлческитѣ каси сж едно частно финансово учреждение и като има прѣдъ видъ и миѣнието на надлежния министъръ, дойде до заключение, че Народното Събрание не може да опрощава такива суми и на туй основание остави всичкитѣ подобни прошения безъ послѣдствие. Нека да искатъ да се създаде единъ законъ или да се допълни сегашниятъ въ тая смисълъ и тогава да искатъ подобно нѣщо. Ние намѣрихме, че нѣкои оплаквания сж справедливи, но пакъ не могатъ да се удовлетворѣтъ. Напр. има такива случаи. Нѣкои въ турско врѣме още взели пари, за които имъ взели записъ, но сега казватъ: „ние дадохме записъ, но не мислѣхме, че ще се искатъ паритѣ“. Може би всичко, което се казва сега, да е тѣй, но трѣбва да се създаде законъ за тая цѣль, защото иначе Народното Събрание не е компетентно да опрощава такива пари,

Спасъ Ивановъ: Г-да прѣдставители! Между тия прошения има едно прошение отъ нашата околия. Азъ съмъ изучилъ въпроса доста подробно и ще докладвамъ, както знамъ работата и какво трѣбва да направимъ.

Има много дългове, които сж взети отъ бащи и дѣди на пѣкои отъ просителитѣ и тѣзи дългове, не се знае какъ, сж прѣминали прѣзъ общинскитѣ кметове по единъ общъ начинъ и сж уформени записитѣ имъ. На много души е направено така. Вие ще прочетете заявленията и ще видите, че има къщи, които не могатъ да платятъ нито 10 л., а пъкъ иматъ по 2.000 л. дългъ. И тия дългове сж се образували пакъ по такъвъ начинъ, а именно отъ лихви, които текатъ отъ врѣмето на дѣди и бащи. Така сж дошли до сегашнитѣ си размѣри. Отъ друга страна има натрупани сума разноси, по сждебнитѣ пристави. Затова, ще моля г. Министра на Правосъдието да вземе актъ отъ моитѣ думи и да изслѣдва тоя въпросъ. Има дѣла, които се влачатъ отъ 1885—1887 год. По тѣзи дѣла ставатъ описи и за всѣки описъ се плаща по 50 л. Често пѣти се случва и това, че се прави описъ безъ да се пита длъжникътъ или безъ да се провѣрява, има ли пѣщо или нѣма. Кредиторътъ казва: има такъвъ и такъвъ имотъ и приставътъ прави описъ, а пъкъ когато дойде да се продава имотътъ, кметътъ съобщава, че нѣма такъвъ имотъ, но въпрѣки това описътъ се плаща. Това се повтаря постоянно, и периодически ходятъ сждебнитѣ пристави по селата, като взиматъ по 200—300 дѣла въ своитѣ кола, заедно съ чиновника, обикалятъ селата, съставляватъ описи и това е за тѣхъ единъ приходъ. Все таки, има-нѣма, тия пари за разноситѣ на пристава се събиратъ и по такъвъ начинъ дългътъ отъ 100 е станалъ 500—600 л. Ако провѣрите, вие ще видите, че това е истина. Азъ говорѣмъ истината на основание на лични наблюдения. Затова, азъ съмъ на мнѣние, тия прошения да се не оставятъ безъ послѣдствие, защото хората сж прѣтрупани. Ако вземете тѣхнитѣ прошения, за които ви казахъ, вие ще видите, че има по 3.000 л. да се дължатъ отъ прости селяни, а тия пари сж станали толкова отъ 100 л. Моето мнѣние е: тия прошения да се пратятъ на Министра на Финанситѣ или на Министра на Търговията и Земледѣлието и той да поръча на специалното отдѣление по земледѣлческитѣ каси да направи разслѣждане по тия работи, да се прѣкрати това безбожно експлоатиране на земледѣлцитѣ отъ страна на сждебнитѣ пристави; да се прѣкратятъ вече тия фиктивни описи, безъ да иматъ длъжницитѣ имоти, а само да се оголва населението. Ето защо, азъ съмъ на мнѣние, като се испратятъ тия прошения, да се обърне вниманието на г. Министра на Правосъдието, който да вземе надлежнитѣ мѣрки. Ако той вземе грижата да си направи тоя трудъ и да провѣри, той ще се увѣри въ това, което казвамъ азъ, че е истина; ще види, че тия длъжници, които сж дошли до гуша въ борчъ, нѣма да се исплатятъ никога. Платецътъ—земледѣлецъ отива въ земледѣлческата каса и тамъ му казватъ, че трѣбва да внесе една частъ отъ дълга и цѣлата лихва; иначе не ви приемаме паритѣ. Бивало е случай когато 2 или 5 л. не достигатъ до 200 л.,

касиерътъ не му приема паритѣ; онъ исхарчва тия пари и на другия денъ му продаватъ всичко. Азъ бихъ желалъ г. министърътъ да обърне вниманието на каситѣ да приематъ всѣкакви суми, защото земледѣлцитѣ не могатъ да внасятъ сумитѣ по срокове. Колко могатъ да плащатъ, да ги приематъ. По такъвъ начинъ ще се съкратяватъ дълговетѣ, нѣма съ отлагането да се трупатъ и послѣ да се опрощаватъ суми.

Ето защо, моето мнѣние е: да се испратятъ тия прошения въ Министерството на Търговията и Земледѣлието, което отъ своя страна да обърне вниманието на специалния чиновникъ по отдѣлението на земледѣлческитѣ каси въ централното управление, за да се изслѣдва тая работа. Отъ друга страна, да се съобщи на г. Министра на Правосъдието да изслѣдва работата по отношение на сждебнитѣ пристави и, ако се окаже, че това, което казвамъ, е право и вѣрно, да се спре тази безбожна експлоатация. Ще видите, че това е така. Прочетѣте това прошение, което азъ казахъ. Има тамъ и сравнителна таблица, въ която е указано, колко е билъ дългътъ, колко е станалъ послѣ и колко имущества има длъжникътъ. Азъ мисля, че съ такова едно рѣшение ще се прѣкрати такава експлоатация, отъ една страна, и, отъ друга страна, ще се даде възможностъ на нашитѣ земледѣлци да исплатятъ тѣзи дългове. Азъ съмъ на мнѣние, че тия дългове не може да се прощаватъ. Затова, по-добре е да се облекчи тѣхната участъ, по-малко-по-малко да внасятъ, но не изведнажъ да имъ се продава всичко и да станатъ неспособни да исплатятъ дълговетѣ си. Та, моето мнѣние е, да се испратятъ тия прошения на министъра, който да вземе моитѣ думи подъ внимание да изслѣдва работата и да облекчи земледѣлцитѣ въ исплащането на дълговетѣ имъ. Отъ друга страна, да се обърне вниманието на г. Министра на Правосъдието.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Г-да прѣдставители! За да облекчя положението на самитѣ тия оратори, които ще говорѣтъ, имамъ да заявя, че комисията, когато разрѣшаваше тоя въпросъ, имѣ прѣдъ видъ и самото отношение на Министерството на Търговията и Земледѣлието, гдѣто има мнѣния по много въпроси. По отношение на земледѣлческитѣ каси министерството казва: „Понеже земледѣлческитѣ каси сж устроени по единъ специаленъ законъ и понеже тѣхнитѣ капитали сж на частни лица, правителство не може да се бърка въ опрощаването на тия дългове, а трѣбва да се опростятъ по другъ редъ“. Едно нѣщо казва министерството: „ако се простятъ тия пари, кой ще ги плаща и отъ гдѣ ще го вземемъ?“ Сега, какво общо има, че злоупотрѣбилъ единъ иметъ или единъ приставъ? Нищо. Идва едно прошение въ комисията, въ което се казва: опростѣте ни дълга, друго — опростѣте ни лихвитѣ; сега, може ли да отиваме ние да влизаме въ подробности да говоримъ, че сждебни пристави, кметове и т. н. злоупотрѣблявали? Затуй именно сме рѣшили едногласно да се оставятъ тия прошения безъ послѣдствие, а пъкъ по другъ начинъ да се подобри положението на тия хора. То е другъ въпросъ. Сега съ тѣзи работи, какво ще прави министерството? Министерството повръща назадъ прошенията и казва, че по

никой начинъ по съществуващите закони не може да се опрощава нищо. На туй основание, азъ мисля, че всѣко разискване е излишно, защото работата трѣбва по законодателенъ редъ да се свърши. (Единъ прѣдставителъ: Това ще бѣде инициатива, г-нъ докладчикъ!)

Д-ръ Сава Иванчовъ: Г-да прѣдставители! Важенъ е въпросътъ, който е подложенъ на разискване, и азъ моля да обърнете внимание върху него. Не трѣбва да забравяме, че земледѣлческитѣ каси у насъ сж едни особени и самостоятелни кредитни учреждения, че капиталитѣ на тия учреждения не сж държавни капитали; че една голѣма частъ отъ капиталитѣ сж пари на частни хора, на сирачета, послѣ на разни лица, които депозиратъ своитѣ пари; сж една дума, сж пари въобще на частни лица. Ние, Народното Сѣбрание, съгласно Конституцията, не можемъ да опрощаваме, освѣнъ дългове къмъ държавата, а не и къмъ земледѣлческитѣ каси. (Гласове: Вѣрно!) Съ това ще посѣгнемъ върху частни имоти. И споръ не може да става за опрощаване, защото сж едно рѣшение ще отидемъ да туримъ рѣка на частни имоти, съ които никой не може да располага. Азъ намирамъ, че не трѣбва даже да се разисква по този въпросъ и че мнѣшието на комисията трѣбва да се приеме — да се оставятъ тия прошения, които сж подадени, безъ послѣдствие. Съзнавамъ и признавамъ, заедно съ г. Спаса Ивановъ, че сж ставали таква злоупотрѣбления отъ страна на нѣкои земледѣлчески каси. Даже нѣщо повече. Вамъ е извѣстно, че прѣди двѣ години се повдигна въ пресата голѣмъ шумъ за злоупотрѣбленията на г. Добриновича, адвокатъ на земледѣлческата каса въ Видинъ, който събралъ адвокатско възнаграждение съ десетки хиляди лева. Азъ съмъ съгласенъ съ васъ да се прѣслѣдватъ тия злоупотрѣбления, вършени било отъ прѣдставителитѣ на земледѣлческитѣ каси, било отъ лица, фаворизирани отъ тия каси. Но да посѣгнемъ върху капиталитѣ на земледѣлческитѣ каси и да опрощаваме нѣкакви креанси, които сж въ тѣхна полза, това не можемъ да направимъ. Ето защо, като поддържамъ бѣлѣжката, която г. Спасъ Ивановъ иницидентно прави, ще моля да се оставятъ тия прошения безъ послѣдствие, а бѣлѣжката на г. Иванова да се вземе въ внимание, когато се разисква другъ въпросъ.

Страти Димитровъ: (Отъ трибуната.) Г-да народни прѣдставители! Въпросътъ, който прошектарната комисия подлага на разглеждане, е единъ отъ най-важнитѣ. Комисията е оставила безъ послѣдствие заявленията на това основание, защото земледѣлческитѣ каси били самостоятелни и отдѣлни учреждения. Напр., Министерството на Търговията и Земледѣлието отговаря, че не е съгласно по никой начинъ да се опрощаватъ суми на длъжницитѣ къмъ земледѣлческитѣ каси. Да видимъ, тия земледѣлчески каси чии сж, какви сж и какъ сж съставени тѣхнитѣ капитали. (Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Знаемъ го!) Азъ знамъ, че го знаете. (Тодоръ Хр. Щирковъ: Кажете само мнѣшието си!) Ще Ви кажа.

Земледѣлческитѣ каси сж създадени въ 1865 год. Сумитѣ сж събрани отъ самитѣ земледѣлци: на чифтъ 7 години наредъ по едно кило жито или 50 гроша. Така щото,

земледѣлцитѣ 7 години наредъ въ турско врѣме сж съставлявали по 50 гроша, или 350 гроша, които сж внесли въ каситѣ и така се е събралъ капиталътъ имъ. Едни отъ тѣхъ сж взели пари отъ каситѣ, а други сж дали записи за тия суми, които трѣбвало да внасятъ 7 години наредъ. Даже въ нѣкои околии, каквато е Айтоската, всѣка година кметътъ давалъ задѣлжение на касата; като сж прѣсмѣтвали всичкитѣ чифтове колкото струватъ, кметътъ е давалъ записъ, като че взема пари. Така сж повечето земледѣлци, които взели въ турско врѣме отъ каситѣ пари. Въ 1877 год. вече се е приключила смѣтката, и този, който не е могълъ да внесе, далъ е записъ. Извѣстно е, че тогазъ настѣпни руско-турската война, която съ себе си запесе всичко; извѣстно ви е, че тогазъ черкезитѣ и башибозуцитѣ завлѣкохъ всичко на земледѣлцитѣ, тѣ ги съблѣкохъ и оставихъ голи; обаче каситѣ запазихъ своитѣ записи. Земледѣлцитѣ, като мислѣхъ, че тия каси сж тѣхни акционерни учреждения, не се бояхъ толкъзъ, защото каситѣ, когато се създадохъ, създадохъ се съ една спомагателна цѣль и не мислѣхъ, че подиръ освобождението ще се явятъ и тѣ като втори черкези и башибозуци да ги оголватъ. Тѣ сж били водени още отъ тази идея, че тогазъ, когато турското правителство е събирало тия пари, казвало му е, „ние подиръ 7 години, когато създадемъ капитали, ще ви повърнемъ тия пари, които сте внесли, а отъ лихвитѣ до тогазъ ще създадемъ капиталъ.“ Освободихме се подиръ и както въ Источна-Румелия, така и въ Княжеството се расхвърли пакъ процентъ да се плаща за усиляне на този капиталъ. Граничната линия прѣсѣче много села отъ Бургаската околия, така щото, останахъ едни длъжници въ Турция, други отсамъ, едни гарантѣ отатѣкъ, а длъжницитѣ отсамъ и обратно: гарантитѣ отсамъ, а длъжницитѣ отатѣкъ.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Не е тукъ такъвъ въпросътъ! История ще слушаме!

Страти Димитровъ: Азъ ще Ви опиша именно историята на въпроса.

Прѣсѣдатель: Говорѣте по въпроса, г-нѣ Димитровъ!

Тодоръ Хр. Щирковъ: Това го знаемъ!

Прѣсѣдатель: Моля Ви се, г-нѣ Щирковъ.

Страти Димитровъ: Вие много добръ знаете, г-нѣ Щирковъ, да прѣкрятъ дебатитѣ. Защо не ги прѣкратихте отдѣвъ, та сега да се не говори!

Иванъ Я. Поповъ: По-добръ е да се прѣкрятъ дебатитѣ, отколкото да се приповтарятъ работи, които сж всеизвѣстни!

Страти Димитровъ: (Продължава.) Г-да народни прѣдставители! Прѣзъ 1889, 1890 и 1891 год. земледѣлческитѣ каси захвапахъ да прѣслѣдватъ тия длъжници по съдебенъ редъ. Тогазъ, когато видѣхъ, че слѣдъ 25—30 години дълговетѣ имъ станахъ 10 пѣти повече отъ онова, което сж взели, и така си прѣсмѣтнахъ състоянието, че ако продаждъ всичко, което иматъ, пакъ не могатъ да се исплатятъ, обърнахъ се къмъ окръжнитѣ комисии и искахъ опрощаването на тия пари. Окръжнитѣ комисии, понеже располагахъ съ земледѣлческитѣ каси, заночнахъ да издаватъ постановления и да опрощаватъ тия суми. Въ про-

дължение на няколко години се опростило много суми; но въ 1892 год., когато г. Начовичъ бѣше Министъръ на Финансите, той се яви прѣдъ Събранието и прѣдстави единъ бюлюкъ постановления на постояннитѣ комисии, които все бѣхъ издадени за опрощаване на такива суми. И заяви на Събранието, че не може по тоя начинъ да опрощава суми, които не сж правителствени, но сж акционерни. Тогазъ Събранието взе рѣшение и опрѣдѣли начина на опрощаването, което има слѣдующето съдържание: „Рѣшение за начина на опрощаването, както лихвитѣ, така и капиталитѣ, дължими на земледѣлческитѣ каси отъ несъстоятелнитѣ длъжници. Опрощаването, както на лихвитѣ така и на капиталитѣ, дължими на земледѣлческитѣ каси отъ несъстоятелни длъжници, да става по постановление отъ окръжния съвѣтъ, а утвърждаването на тѣхъ постановления да става отъ Финансовото Министерство“. (Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Има ли тукъ постановление?) Има, разбира се. (Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Но не тукъ!) Това е рѣшението, бе джанъмъ. Взехъ тогазъ та повърнахъ тия постановления на постоянната комисия. (Прѣдседателъ: Тукъ нѣма такова нѣщо. Говорѣте по прѣдмета!) Азъ говорѣхъ тѣкмо за тия дългове на всички кметове въ Бургазката околия. — Та тогава повърнахъ тия постановления на постоянната комисия въ окръжния съвѣтъ, които да ги разгледа съвѣтътъ и да се произнесе по тѣхъ. Въ 1893 год. прѣзъ септемврий мѣсецъ въ Бургазкия окръженъ съвѣтъ внесохъ 670 постановления, въ които имаше по нѣколко несъстоятелни длъжници, за опрощаване на данъцитѣ имъ. Тогава окръжниятъ съвѣтъ, като почна тѣхното разглеждане, яви се прѣдставителъ на окръжния управителъ, замѣстникътъ му, нѣкой си Иванъ Златаровъ, който бѣше дошълъ съ френски очила да гледа на българскитѣ работи, и каза на съвѣта, че той не трѣбва да си губи врѣмето, но да ги остави и да опълномощи комисията да разгледа тия постановления. Съвѣтътъ прие това прѣдложение и остави на комисията да ги разгледа; обаче министерството, когато захвана постоянната комисия да му праща тия постановления, не ги утвърждаваше затова, защото не бѣхъ отъ окръжния съвѣтъ разгледани. Тогава трѣбваше тия постановления, да се разгледатъ, прѣзъ 1894 год.; въ 1894 год. съвѣтътъ се растури, дойдохъ съвсѣмъ нови хора и тая работа остана съвършено назадъ.

Прѣдседателъ: Г-нъ Димитровъ! Вие говорите за съвсѣмъ други работи. Ние не разискваме това. Говорѣте по прѣдмета и не разказвайте за Бургазкия окръженъ съвѣтъ!

Страти Димитровъ: Това има свръзка съ тоя въпросъ.

Прѣдседателъ: Молж, молж, това не Ви дава право да расправяте други работи! Говорѣте по заявленията!

Страти Димитровъ: (Продължава.) Слѣдъ това, г-да прѣдставители, каситѣ се турихъ подъ вѣдомството на Министерството на Търговията и Земледѣлието и заедно съ това, безъ да се отнема правото на окръжнитѣ съвѣти, не се признахъ тия опрощавания. Понеже тия каси сж частни земледѣлчески, акционерни, дружествени каси, то и тѣхнитѣ капиталы трѣбва да бѣдѣтъ пакъ подъ вѣдомството на

окръжнитѣ съвѣти и тѣ трѣбва да се распорѣждатъ съ тѣхъ, както е и рѣшението на Народното Събрание, да опрощаватъ тия суми на несъстоятелни длъжници. Азъ ви увѣрявамъ, г-да народни прѣдставители, че тия хора, тия земледѣлци, които сж внасяли тогава, въ турско врѣме, прѣди 35 години, по 350 гр. или 75 фр., които съ лихвитѣ днесъ правѣтъ повече отъ 315 фр., днесъ не сж въ положение да платѣтъ нито по 100 фр., и ако ние не разрѣшимъ въпроса въ тая смисль, че тия пари трѣбва да се опростѣтъ, то тогава нито земледѣлци ще имаме, нито земледѣлчески каси ще имаме.

Затова, азъ прѣдлагамъ и моля Народното Събрание да вземе слѣдующето рѣшение: да прѣпорѣча на Министра на Търговията и Земледѣлието, да признава всички постановления, които ще бѣдѣтъ издавани занаяпрѣдъ, може би, за несъстоятелнитѣ длъжници къмъ земледѣлческитѣ каси, за старитѣ турски капиталы, т. е. борчове, да ги утвърждава Финансовото Министерство, както е въ рѣшението на Народното Събрание. А ако това вижда той, че е неправилно споредъ настоящето положение на каситѣ, той тогава трѣбва да внесе единъ законъ, като изучи въпроса и то въ едно скоро врѣме, за да се опростѣтъ тия суми.

Паскалъ Гълъбаровъ: Направѣте прѣдложение за това.

Прѣдседателъ: Г-да народни прѣдставители! Както чухте, има едно рѣшение отъ 1892 год. на Народното Събрание, въ което се казва: „опрощаването както на лихвитѣ, така сжщо и на капиталитѣ, дължими отъ съвършено несъстоятелни земледѣлци спрѣмо земледѣлческата каса, да става съ постановления отъ надлежнитѣ окръжни съвѣти и утвърждението на тѣзи постановления да става отъ Финансовото Министерство.“ Излиза, че Народното Събрание още тогава е взело едно рѣшение общо, по отношение на всички длъжници на земледѣлческитѣ каси. Мисля, че при такова положение г. г. ораторитѣ, които сж взели думата по тоя въпросъ, нѣма защо да говорѣтъ, а ще трѣбва Народното Събрание да вземе въ внимание това рѣшение и понеже мнѣнието на комисията е да се оставѣтъ безъ послѣдствие тия заявления, то тѣ да се оставѣтъ безъ послѣдствие, а пъкъ просителитѣ не се лишаватъ, споредъ туй рѣшение на Народното Събрание, отъ правото да се отпесѣтъ до надлежния окръженъ съвѣтъ за опрощаването на сумитѣ, а пъкъ Министерството на Финансите да утвърди тия постановления. Така щото, вѣрвамъ, че записанитѣ оратори г. г. Кьойбашиевъ, Д-ръ Табурновъ, Иванъ Я. Поповъ и Кръстанъ Доцевъ, нѣма да говорѣтъ по тоя въпросъ. Азъ мисля, че тълкувамъ мнѣнието на всички тия записани г. г. оратори.

Затова, ще туржъ на вотиране мнѣнието на комисията, което е да се оставѣтъ безъ послѣдствие докладванитѣ прошения. Молж тия г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Оставатъ безъ послѣдствие.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Г-да народни прѣдставители! Казахъ, че ще трѣбва да се прочетѣтъ имената на просителитѣ за стенографическитѣ дневници и затова ще ги прочетѣ. (Чете.) Отъ жителитѣ на с. Долна-Вере-

ница, Фердинандска околия, отъ нѣколко жители на с. Чипоровци, Берковска околия, отъ Ахмеда Саржоглу, отъ гр. Карнобатъ, отъ Айше х. Мустафова Смаилова, отъ гр. Стара-Загора, настояница на дъщеря си Зюбеиде х. Мустафова, отъ Комня Георгиева Арабаджиева, настояница на Атанаса и Рача Георгиеви Арабаджиеви, отъ с. Кайракъ-Кьой, Бургазка околия, отъ Никола Димитровъ Арабаджиевъ, отъ с. Кайрякъ-Кьой, Бургазка околия, отъ Соуджанския селско-общински съвѣтъ, Каваклийска околия, отъ жителитѣ на с. Меричлери, Чирпанска околия, отъ Кръстя Златевъ, отъ с. Ясж-Тепе, Провадийска околия, отъ Дима Йордановъ и Стоя Николовъ, отъ с. Махалжъ, Провадийска околия, отъ общинскитѣ кметове на гр. Созополъ и с. с. Св. Никола, Мехмечъ-Кьой, Аланъ-Кайрякъ, Кара-Харманъ, Кайнарджа, Дюлгерлий, Български Алагюнъ и Долно-Алмалий, Бургазка околия, отъ Мустафа, Хюсеинъ и Акифъ Халилови, отъ с. Кюселеръ, Добричка околия, отъ Щеря Томовъ, отъ гр. Пловдивъ, отъ Арнауда Хасанъ Махмудовъ, отъ гр. Бургазъ, отъ Георги Кръстевъ, отъ гр. Сливенъ, отъ Шилияна Г. Райнова, отъ гр. Сливенъ, отъ Рада Илиева Жечева, отъ гр. Сливенъ, отъ жителитѣ на с. Елхово, Чирпанска околия, Старо-Загорски окръгъ, отъ Петра Върбанова, отъ гр. Карнобатъ, отъ Иванча Т. Босилкинъ, отъ с. Врбча, Трънска околия, отъ жителитѣ на с. Батковци, Искрецка околия, отъ Цвѣтка Милошовъ Топковъ, отъ гр. Трънъ, отъ Стефана х. Петровъ, отъ гр. Котелъ, отъ Ганя Стояновъ, отъ гр. Сливенъ, отъ Георги Мудевъ, отъ гр. Сливенъ, отъ Никола С. Задгорски, отъ гр. Сливенъ, отъ Тодора Иванова, отъ гр. Айтосъ, отъ Никола Христовъ, отъ с. Димовци, Трънненска околия, отъ Еленка Д. Станова отъ гр. Видинъ и отъ Ивана Миневъ, отъ гр. Сливенъ.

Това сж прошенията, които оставатъ безъ послѣдствие.

Има, г-да народни прѣдставители, едно заявление отъ Цвѣта Ив. Зографска, жителка отъ гр. Панагюрище. Тя прѣдставлява доста официални документи отъ Панагюрското общинско управление и свидѣтелства отъ нѣколко поборници и другари, и още нѣкои и други свидѣтелства, около 5—6, отъ които се вижда, че тя е взела най-живо участие при укриването на нашитѣ поборници. Понеже сега останала бѣдна и немощна, иска отъ Народното Събрание една помощъ за да прѣживѣе на стари години. Тя е на 65 години, както се вижда отъ свидѣтелството, което го има тукъ.

Комисията намѣри за добръ да се удовлетвори просбата ѝ, като и се отпусне една пенсия отъ 480 л. годишно. Понеже не подпада въ категориитѣ на поборницитѣ, които споредъ Закона за поборницитѣ и опълченцитѣ могатъ да се ползуватъ отъ пенсия, на туй основание молжъ Народното Събрание да удовлетвори тая просба.

Прѣдсѣдателъ: Ще туржъ на гласуване мнѣнието на комисията, за да се отпусне 480 л. годишна пенсия на Цвѣта Ив. Зографска, отъ гр. Панагюрище. Молжъ тия г. г. народни прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Гердемския селско-общински съвѣтъ, Каваклийска околия,

Сливенски окръгъ, съ което моли да се позволи на жителитѣ на това село да пущатъ добитъка си на паша въ държавната гора.

Комисията намира, че това нѣщо не може да се разрѣши отъ Народното Събрание, но да се испрати прошенieto въ министерството, за надлежно распореджане. (Единъ прѣдставителъ: Има специаленъ законъ за това!)

Прѣдсѣдателъ: Прошението на Гердемския селско-общински съвѣтъ, Каваклийска околия, комисията е рѣшила да се испрати въ министерството, за надлежно распореджане. Молжъ тия г. г. прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Хафжа Ахмедъ х. Мехмедовъ, Георги Д. Кюсевъ, Мухсина Мехмедовъ и Хюсю Реджебовъ, жители отъ гр. Пловдивъ. Молжъ да имъ се опрости десетъкътъ.

Това прошение е испращано въ министерството, и то намира, че не може да имъ се опрости, защото сж въ състояние, и затуй, съгласно това мнѣние на министерството, комисията рѣши: прошенieto да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Понеже никой не желае да говори, ще дамъ на вотиране. Мнѣнието на комисията е: прошенieto на Хафжа Ахмедъ х. Мехмедовъ, Георги Д. Кюсевъ и други жители отъ гр. Пловдивъ да се остави безъ послѣдствие. Молжъ тия г. г. прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ жителитѣ на гр. Плѣвенъ, които молжъ да имъ се намали поземелниятъ налогъ на лозята, понеже пострадали отъ мана.

Министерството казва, че не сж само въ Плѣвенъ, но на врѣдъ всички лозя сж пострадали, и искава мнѣние, че не може да се намали. Комисията, на това основание, остави прошенieto безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще дамъ на гласуване. Молжъ тия г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, щото прошенieto на жителитѣ отъ гр. Плѣвенъ да се остави безъ послѣдствие, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ нѣкой си Арсений Костенцевъ, настоятелъ на Подгумерския мѣнастиръ „св. Димитрий“, Софийска околия, който иска да се опрости сумата 1.259 л. и 91 ст., данъчни недобори.

Министерството казва, че понеже мѣнастирътъ е въ състояние да ги плати, да не се опрощаватъ. Затуй, комисията остави това прошение безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува прошенieto на Арсений Костенцевъ, настоятелъ на Подгумерския мѣнастиръ „св. Димитрий“, Софийска околия. Мнѣнието на комисията е, да се остави прошенieto безъ послѣдствие. Който приема това мнѣние на комисията, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Остава безъ послѣдствие.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Никола Кара-Ивановъ, отъ гр. Шуменъ, иска да му се по-

върне сумата отъ 171 л. и 74 ст., които му сж взети глоба за нарушение Закона за занятията.

Комисията намира, че не може да удовлетвори тази просба и че трѣбва да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на вотиране прошенито на Никола Кара-Ивановъ, отъ Шуменъ. Мнѣнието на комисията е, да се остави безъ послѣдствие. Моля тия г. г. прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Членовѣ на Сапуджийското еснафско сдружение въ Габрово, за измѣнение на нѣкои членове отъ Закона за октроата, като се освободи мѣстниятъ сапунъ отъ акцизъ.

Министерството казва, че туй е работа на градския съвѣтъ, и не може то да се бърка. Затуй, комисията остави това прошение безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на вотиране прошенито на Сапуджийското еснафско сдружение въ Габрово. Мнѣнието на комисията е да се остави безъ послѣдствие. Който приема това мнѣние на комисията, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прощение отъ Митя Йорговъ, отъ с. Горни-Иджикъ, Шуменска околия, съ което моли да му се опростѣтъ 62 л. разности, понеже, като билъ осъденъ на 5-годишенъ тъмниченъ затворъ, осъденъ билъ да заплати и станалитѣ разности.

Комисията остави това прошение безъ послѣдствие, понеже намира, че сумата е отъ съдебни разности.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който приема мнѣнието на комисията, щото на Митя Йорговъ, отъ с. Горни-Иджикъ, Шуменска околия, да се остави безъ послѣдствие, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Христо Божиловъ, бившъ кметъ, отъ с. Гурмазово, Софийска околия, подава прошение, съ което моли да му се опрости извѣстенъ дългъ къмъ държавата, произходящъ отъ това, че той билъ взелъ подъ наемъ извѣстни ливади.

Министерството намира, че той е въ състояние и може да го плати, и комисията на туй основание остави прошенито му безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на гласуване прошенито на Христа Божиловъ, отъ с. Гурмазово, Софийска околия. Мнѣнието на комисията е, да се остави безъ послѣдствие прошенито. Моля ония г. г. прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Димитъръ Георгиевъ, чехларъ, отъ гр. Разградъ, иска да му се отпусне държавна помощъ.

Комисията намира, че такива помощи не може да се отпускатъ, и затуй остави прошенито безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който отъ г. г. прѣдставителитѣ е съгласенъ съ мнѣнието на комисията, щото прошенито на Димитра Георгиевъ, чехларъ, отъ гр. Разградъ, да се остави безъ послѣдствие, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Остава се безъ послѣдствие.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Жителитѣ на с. Ени-Бей, Балчишка околия, молятъ да имъ се даде нѣкоя си къща на забѣгналъ турчинъ, за да си направятъ училище. Казватъ, че тѣ отъ 1880 год. стоятъ въ тази къща и сега искали имъ изпълнението на извѣстна формалностъ.

Комисията намира, че понеже тѣ беспрѣпятъвенно я владѣятъ повече отъ 19 години, да се остави прошенито безъ послѣдствие. Ако е нужно, да се изпълнятъ тия формалности по съдебенъ редъ, а не чрезъ Народното Събрание.

Прѣдседателъ: Ще турж на вотиране прошенито на жителитѣ отъ с. Ени-Бей, Балчишка околия. Мнѣнието на комисията е, да се остави безъ послѣдствие. Тия г. г. прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Игнатъ Флоровъ и п. Василь Никовъ, отъ с. Върфъ, Видинска околия, молятъ да имъ се повърне събраната отъ тѣхъ сума 1.000 л., които сж внесли като гаранция за отклонението на извѣстни лица отъ съдебното дирене.

Комисията намира, че понеже отъ формалноститѣ, които има тукъ, а така също и присждата, се вижда, че тѣ сж гарантирали за неотклонението на едни хора, които сж се отклонили, то на законно основание сж събрани тия пари. Слѣдователно, не може да се опростѣтъ такива пари, събрани като гаранция за отклонението на извѣстни злодѣйци. Затуй, комисията искава мнѣние, прошенито на тия двама просители да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще се вотира прошенито на Игната Флоровъ и п. Васила Никовъ. Мнѣнието на комисията е, да се остави безъ послѣдствие. Тия г. г. прѣдставители, които приематъ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прощение отъ жителитѣ на с. Чохлаково, Чирпанска околия. Молятъ да се допусне втори пѣтъ оцѣнка на загубитѣ отъ лозята имъ, отъ вѣщи лица, които да оцѣнятъ наново справедливо загубитѣ.

Комисията намира, че не може да се удовлетвори това прошение, понеже има специаленъ законъ затуй, и го остави безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще турж на вотиране прошенито на жителитѣ отъ с. Чохлаково. Мнѣнието на комисията е, да се остави безъ послѣдствие. Тия г. г. народни прѣдставители, които сж съгласни съ това мнѣние на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прощение отъ Константина Стояновъ, жителъ отъ с. Буюклий, Айтоска околия, съ което моли да му се разрѣши и четвърто вѣнчило, което не било му позволено да направи.

Комисията остави това прошение безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣнието на комисията, което е: прошенито на Константина Стояновъ, отъ с. Буюклий, Айтоска околия, да се остави безъ послѣдствие. Който отъ г. г. прѣдставителитѣ приематъ това мнѣние, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Илия Тодоровъ, търговецъ, родомъ отъ гр. Свищовъ, живущъ въ гр. Гюргево, Ромъния, съ което моли да му се опрости взетииятъ магазинажъ и да му се повърнѣтъ паритѣ.

По свѣдѣния отъ Министерството, на законно основание му е взетъ този магазинажъ; затова, комисията остави прошеніето безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на Илия Тодоровъ, отъ гр. Свищовъ, да остане безъ послѣдствие. Ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Ямболския градски кметъ, съ което иска да се опростѣтъ лихвитѣ отъ заемитѣ имъ къмъ Българската Народна Банка.

Комисията намѣри, че това не е отъ компетентността на Народното Събрание; затова, остави това прошение безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣніето на прошетарната комисия, което е: прошеніето на кмета на Ямболската градска община, за опрощаване лихвитѣ на заемитѣ имъ въ банката, да се остави безъ послѣдствие. Които отъ г. г. народнитѣ прѣдставители приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Младена Спасовъ, жителъ отъ гр. София, съ което моли да му се повърнѣтъ 300-тъ лева, които билъ похарчилъ за поддържане чета прѣзъ сръбско-българската война.

Комисията остави това прошение безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на Младена Спасовъ, да се остави безъ послѣдствие. Ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ жителитѣ на Кравенишката селска община, Севлиовска околия, съ което молѣтъ да имъ се отпуснатъ 15 хиляди лева помощъ за построяване на църква.

Комисията рѣши: да се испрати това прошение въ Министерството на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията, да имъ отпусне отъ прѣдвидения кредитъ, колкото намѣри за добръ.

Прѣдсѣдателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на жителитѣ на Кравенишката община да се испрати на министерството, ако може то да ги удовлетвори, колкото намѣри за добръ. Ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Стефана Цончевъ, жителъ отъ гр. Котелъ, бившъ касиеръ на Котленската земледѣлческа каса, прѣзъ 1894 год., съ което иска да му се отпусне възнаграждение, понеже пострадалъ отъ пожара — изгорѣла неговата къща, а той пазѣлъ касата.

Комисията го остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на Стефана Цончевъ, жителъ отъ гр. Котелъ, да се остави безъ послѣдствие. Ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ х. Георги Костовъ, жителъ отъ гр. Чирпанъ, съ което моли да му се отпусне помощъ, за да си построи къща за живѣне.

Комисията остави безъ послѣдствие това прошение.

Прѣдсѣдателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на х. Георги Костовъ, жителъ отъ гр. Чирпанъ, да се остави безъ послѣдствие. Ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Недѣлка П. Бояджиевъ, запасенъ поручикъ, бившъ студентъ по медицината, стипендиантъ на Военното Министерство, съ което моли, да му се дадѣтъ 8.200 л. помощъ, защото задлъжнялъ по лѣкуване на крака си, който поврѣдилъ, като офицеръ.

Комисията намѣри, че просителътъ може да се отнесе къмъ пенсионния комитетъ; затова, рѣши да се остави прошеніето безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на Недѣлка П. Бояджиевъ да се остави безъ послѣдствие. Ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ директора на българската провинциална драматическа трупа „Зора“, съ коета иска помощъ.

Комисията остави това прошение безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на директора на българската провинциална драматическа трупа „Зора“ да се остави безъ послѣдствие. Ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Алексия Масленковъ, по народностъ русинъ, български подданикъ, жителъ Софийски, съ което моли да му се даде една помощъ, за да си съгради къща за живѣне.

Комисията остави безъ послѣдствие това прошение.

Прѣдсѣдателъ: Ще дамъ на гласуване мнѣніето на комисията, което е: прошеніето на Алексия Масленковъ, русинъ, български подданикъ, жителъ Софийски, да се остави безъ послѣдствие. Които отъ г. г. народнитѣ прѣдставители приематъ мнѣніето на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Ганча Фитовски, отъ гр. Русе, прѣдставлява една присжда: билъ гарантъ за сина си, който билъ прѣслѣдванъ по Закона за печата, далъ гаранция отъ 3.000 л. прѣдъ окръжния съдъ. Понеже синъ му избѣгалъ, то опрѣдѣление

имало да заплати тия пари; синът му дошъл и сега билъ въ тукашния Софийски полкъ войникъ; паритъ не били събрани; той е на 75 години човѣкъ, трѣбва да му продаждѣтъ къщата, за да му вземждѣтъ тия пари. На това основание иска да му се опрости тая сума, защото синътъ му е тука и можѣтъ да го сждѣтъ, съгласно закона.

Мнѣнието на комисията е: да му се опрости тая сума. (Гласове: Може да му сж вземени!) Не му сж взети. Синътъ му е тукъ, паспортъ прѣдставлява, че се е върналъ. Комисията е на мнѣние, че понеже е тукъ синътъ на просителя, законътъ не страда нищо, ако се простѣтъ тия пари.

Прѣдседателъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣнието на комисията, което е: да се опрости сумата 3.000 л. на просителя Ганчо Фитовски, жителъ отъ гр. Русе, която му се иска за порчителство по едно углавно дѣло, на избѣгналия му синъ, който сега билъ тукъ, въ Софийския полкъ. Които отъ г. г. народнитѣ прѣдставители приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се; значи, опрощава се на просителя тая сума.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ с. Чоканецъ, Недѣлишка община, Брѣзничка околия, съ което искатъ да имъ се отпусне държавна земя. Министерството на Финанситѣ дава мнѣние, че не може да бжде удовлетворено това прошение, защото тази земя не е на Манифе Мустафова, а нѣкой българинъ Анна Недѣлковъ, който я билъ купилъ съгласно Закона за господарскитѣ и чифлишки земи, по рѣшението на Народното Събрание. Стойността за тая земя била прибрана отъ Анна Недѣлковъ и била въ банката на оползотворяване, така щото просителитѣ, могли да се отнесждѣ до министерството, за да си вземждѣтъ паритѣ. За това комисията рѣши да се остави прошениято на просителитѣ безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който приема мнѣнието на комисията, което е, да се остави безъ послѣдствие прошениято на жителитѣ отъ с. Чоканецъ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Петра Първановъ, отъ с. Дългошеви, Ломска околия, съ което иска да му се опростѣтъ 6.400 л., злоупотрѣбени отъ Георги Цекуновъ, бившъ кметъ на с. Дългошеви.

Комисията рѣши да се остави прошениято му безъ послѣдствие, понеже не прѣдставлява никакви доказателства.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който приема да се остави прошениято на Петра Първановъ безъ послѣдствие, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Т. Дарекевъ, бившъ въ Пловдивъ адвокатъ, а сега прѣдседателъ на Старо-Загорския окръженъ сждъ, съ което иска да му се опростѣтъ 40 л., които се искали отъ него за патентъ като адвокатъ, когато прѣзъ това врѣме, за което се иска да плати патентъ, той билъ държавенъ чиновникъ. Тия пари се искали отъ него, защото не далъ заявление на врѣме да му се смене патентътъ. Министерството казва, че той е билъ длъженъ да знае законитѣ.

Комисията е на мнѣние да се остави прошениято му безъ послѣдствие, тъй като той е билъ длъженъ да знае законитѣ, особено като е билъ адвокатъ.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който приема мнѣнието на комисията, което е: прошениято на Т. Дарекевъ да се остави безъ послѣдствие, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Варненскитѣ търговци и еснафи, съ което искатъ да се въведе мораториумъ догдѣто трае паричната криза.

Комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който приема мнѣнието на комисията, което е: прошениято на Варненскитѣ търговци да се остави безъ послѣдствие, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Стоя Тодоровъ, Цвѣтка Ивановъ и Ангела Ценовъ отъ с. Дългошеви, Ломска околия, съ което искатъ да се опростѣтъ 6.400 л., злоупотрѣбени отъ Георги Цекуновъ, когато билъ кметъ на с. Дългошеви, а пѣкъ тѣ — общински съвѣтници.

Комисията е на мнѣние да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който приема да се остави безъ послѣдствие прошениято на Стоя Тодоровъ, Цвѣтка Ивановъ и Ангела Ценовъ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ общинския съвѣтъ на с. Арнаутито, Старо-Загорска околия, съ което молждѣтъ да се опрости дългътъ на общината имъ къмъ земледѣлческата каса.

Комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдседателъ: Ще се гласува. Който приема да се остави безъ послѣдствие прошениято на общинския съвѣтъ на с. Арнаутито, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ общинския съвѣтъ на с. Лжджене, Чепинско, Пещерска околия, съ което иска да му се отпусне една помощъ отъ 10.000 л. за докарване на студена вода. Обяснено е въ прошениято, че Чепино отъ нѣколко години насамъ, по своето положение и съ своитѣ топли бани, е станало мѣсто, гдѣто всички заболѣли отъ охтика отиватъ да се лѣкуватъ; по понеже на това мѣсто нѣмало вода и понеже е за обща полза, искатъ да прокаратъ студена вода именно тамъ, гдѣто се намиратъ банитѣ. Затова именно искатъ да имъ се отпуснатъ 10.000 л.

Комисията рѣши да се отпуснатъ 10.000 л., но да се харждѣтъ подъ надзора на правителството. Комисията взе това рѣшение, защото имаше прѣдъ видъ, че е за обща полза и защото вече сме харчили пари за здание, за банитѣ, а пѣкъ най-важното нѣщо — вода нѣма.

Никола Боневъ: Г-да прѣдставители! Комисията е намѣрила за добръ да се отпуснатъ 10.000 л.; обаче, тя не казва отъ гдѣ ще се вземждѣтъ, особено когато бюджетътъ вече мина. (Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Бюджетътъ на Министерството на Обществентѣ Сгради не е миналъ още!) Значи, ще оставите тъй рѣшениято?

Иванъ Ст. Кирковъ: Азъ съмъ на мнѣние да се удовлетвори просбата на просителитѣ, понеже и нашиятъ градъ

страда отъ безводие и знайж какво нѣщо е безводие. Затова, моляж да се уважи просбата, бюджетътъ не е миналъ и може да се прѣдвиди въ него тая сума.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема мнѣнието на комисията, което е: да се отпуснатъ 10.000 л. на с. Лхджене за докарване на студена вода при банитѣ, да си вдигне ржката. (Гласове: Болшинство! — Други гласове: Меншинство!)

За да нѣма споръ, ще положж на гласуване въпроса повторно, за да провѣри г. квесторътъ.

Който приема да се отпуснатъ 10.000 л. на с. Лхджене за докарване на студена вода при банитѣ, да си вдигне ржката.

Моляж квестора г. Бонева, да провѣри гласовѣтѣ.

Квесторъ Никола Боневъ: (Слѣдъ провѣряване на гласовѣтѣ.) 17 души вдигатъ

Цвѣтко В. Таслаковъ: Не е право!

Иванъ Вобевски: Очевидно болшинство. Има и бюро, което гледа.

Прѣдсѣдателъ: Очевидно болшинство. Прошението на с. Лхджене се удовлетворява.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Атанаса Тончевъ, ученикъ отъ държавното земледѣлческо училище край гр. Русе, съ което иска да му се опрости училищната такса 20 л.

Комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема мнѣнието на комисията, което е, да се остави безъ послѣдствие прошението на Атанаса Тончевъ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Христа Бенчевъ, отъ гр. София, съ което иска да му се отпуснатъ 12.000 л., за повдигане на мѣстната индустрия.

Комисията е на мнѣние да се испрати прошението въ Министерството на Търговията и Земледѣлието.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема мнѣнието на комисията, което е: прошението на Христа Бенчевъ да се испрати въ Министерството на Търговията и Земледѣлието, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ земледѣлцитѣ голопроизводители отъ с. с. Саджклий, Сакарлий, Балджиларе, Колачево и Чехларе, Брѣзовска околия, съ което искатъ да се създаде специаленъ законъ, за да се не фалшифицира розовото масло.

Комисията рѣши да се остави прошението безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Жечо А. Бакаловъ.

Секретари: { Д-ръ Пеню Динчевъ.
Коста Ранковъ.
Д-ръ Христо Йордановъ.
Миланъ Макавѣевъ.
Иванъ Бѣлиновъ.
Д-ръ Петъръ Гудевъ.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема да се остави безъ послѣдствие прошението на голопроизводителитѣ отъ с. с. Саджклий, Сакарлий, Балджиларе, Колачево и Чехларе, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ нѣколко жители отъ с. Крушовица, Орѣховска околия, съ което се оплакватъ отъ нѣкои търговци лихвари.

Комисията рѣши да се остави безъ послѣдствие.

Прѣдсѣдателъ: Ще се гласува. Който приема да се остави безъ послѣдствие прошението на жителитѣ отъ с. Крушовица, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Димитъръ В. Мантовъ: Прошение отъ Михаила Мариновъ, родомъ отъ гр. Малко-Търново, ученикъ отъ VII класъ на Одринската българска гимназия „Д-ръ П. Беронъ“, съ което моли да се освободи братъ му, осмденъ на 6 години затворъ за убийство.

Комисията постанови: да се испрати прошението въ Министерството на Правосѣдието за надлежно отъ негова страна распореждане.

Прѣдсѣдателъ: Ще турж на гласуване. Моляж ония г. г. прѣдставители, които приематъ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Понеже се свѣршихъ прошенията и дневниятъ редъ е исчерпанъ, то ще се вдигне засѣданието.

Има да съобщж на г. г. прѣдставителитѣ, че е постигилъ протестъ отъ 27 души народни прѣдставители, съ който протестираатъ, за гдѣто Народното Събрание е вотирало безусловни фондове отъ по 120.000 л. по бюджетитѣ на Министерството на Вътрѣшнитѣ и Министерството на Външнитѣ Работи и намиратъ, че това не е конституционно.

Страти Димитровъ: И азъ се присѣдинявамъ къмъ подписавшитѣ протеста!

Цвѣтко В. Таслаковъ: Трѣбва да се прочете въ Народното Събрание!

Прѣдсѣдателъ: Има да съобщж, че съмъ разрѣшилъ десетъ-дневенъ отпускъ на г. Джебарски, Ловчански народенъ прѣдставителъ, начиная отъ 13-й того.

За понедѣлникъ ще имаме остатъка отъ вчерашни дневенъ редъ и послѣ първо четене на тия законопроекти, за постигването на които вчера и днесъ съобщихъ.

(Звъни.) Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 7^{1/2} часътъ вечерта.)

Подпрѣдсѣдатели: { Д-ръ Сава Иванчовъ.
Йовъ Титоровъ.

Секретари: { Владимиръ Недѣлевъ.
Д-ръ Йорданъ Ц. Нейовъ.
Д-ръ Кирякъ Н. Провадалиевъ.
Д-ръ Василъ Дочевъ.
Д-ръ Фоти Симеоновъ.
Кръстанъ Доцевъ.

Началникъ на Стенографическото Бюро: Т. Хр. Гължбовъ.